

Załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 19/2024
Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Szczecinku z dnia 26 lipca 2024 r.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W WIELOFUNKCYJNEJ PLACÓWCE POMOCY RODZINIE W SZCZECINKU

Szczecinek 2024

Podstawy prawne Standardów Ochrony Małoletnich w Wielofunkcyjnej Placówce Pomocy Rodzinie w Szczecinku:

- *Ustawa z dn. 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – (Dz. U. z 2024 poz. 560)*
- *Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks Rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. 1606)*
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024. poz. 424 ze zm.)*
- *Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177)*
- *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. nr 292 poz. 1720)*
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870)*
- *Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)*
- *Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120 poz. 526)*
- *Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 poz. 1169)*

Spis treści:

1. Wprowadzenie	5
2. Słowniczek pojęć	6
Standard I.....	7
Wychowankowie, rodzice i pracownicy WPPR znają „Standardy ochrony małoletnich”	7
Standard II.....	7
Pracownicy współtworzą i gwarantują bezpieczne i przyjazne środowisko w WPPR.....	7
Standard III	8
WPPR oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.	8
Standard IV	8
WPPR zapewnia wychowankom równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.	8
Standard V	9
Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę wychowankom.	9
Standard VI.....	9
W WPPR wzmocnione jest poczucie bezpieczeństwa wychowanków w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.	9
Standard VII.....	10
Działania podejmowane w ramach ochrony wychowanków przed krzywdzeniem są dokumentowane.	10
Standard VIII	10
WPPR monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony dzieci.	10
I. Zasady zatrudniania wychowawców, praktykantów, wolontariuszy w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku oraz dopuszczania do kontaktu innych osób do pracy z wychowankami w placówce.	10
I. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a pracownikami.	12
Komunikacja budująca dobre relacje z wychowankiem.	12
Komunikacja z wychowankiem służąca rozwiązywaniu konfliktów i utrzymywaniu świadomej dyscypliny.	12
Zakaz stosowania przemocy wobec wychowanka w jakiegokolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym.	13
Zasady nawiązywania kontaktu z wychowankami w godzinach pracy placówki.....	15
II. Zasady bezpiecznych relacji między wychowankami w placówce, a w szczególności działania niedozwolone.	15
Niedozwolone zachowania wychowanków w placówce.	16
III. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.	17
Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.....	17
Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych.....	18
Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie placówki.....	18

Zasady ochrony wychowanków przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.	19
IV. Zasady ochrony wizerunku małoletnich	20
V. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich	20
I. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacjach podejrzenia stosowania lub stosowania przemocy domowej	21
1. Definicja przemocy domowej.	21
2. Najczęstsze rodzaje przemocy domowej:	21
3. Rozpoznawanie przemocy wobec wychowanka	22
4. Zgłaszanie podejrzenia stosowania przemocy domowej przez wychowanka.	22
5. Zgłaszanie podejrzenia stosowania przemocy domowej przez wychowawcę placówki.	23
6. Zgłaszanie podejrzenia stosowanie przemocy domowej przez osoby spoza placówki	23
7. Wstępna diagnoza i ocena sytuacji wychowanka.....	23
II. Zalecenia do prowadzenia rozmowy z wychowankiem doznającym przemocy domowej.....	24
1. Zadania pracowników w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dziecka w formie przemocy domowej.	26
1. Zasady i procedury postępowania wychowawców i innych pracowników WPPR w Szczecinku w przypadku podejrzenia lub zaistnienia „cyberprzemocy”.....	27
III. Zasady i procedury postępowania wychowawcy i innych pracowników WPPR w przypadku podejrzenia dostępu wychowanków do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych.	30
IV. Zasady i procedury postępowania wychowawców i innych pracowników w przypadku naruszenia prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku wychowanka lub pracownika.	31
V. Zasady i procedury postępowania w przypadku nawiązania przez wychowanków niebezpiecznych kontaktów w Internecie – uwodzenie, zagrożenie pedofilią.....	33
VI. Zasady i procedury postępowania w przypadku informacji o seksingu, prowokacyjnych zachowaniach i aktywności seksualnej w celu osiągnięcia dochodu przez wychowanków.	34
VII. Zasady i procedury postępowania w przypadku stwierdzenia bezkrytycznej wiary w treści zamieszczone w Internecie, nieumiejętność odróżnienia treści prawdziwych od nieprawdziwych, skutków szkodliwości reklam.	
36	
1. Podział obowiązków w zakresie wdrażania „Standardów ochrony małoletnich”.	37
2. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników WPPR do stosowania standardów oraz dokumentowania tej czynności.	39
3. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o podejrzeniu krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.	39
4. Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji.	40
5. Zasady ustalania planu wsparcia wychowanka po ujawnieniu krzywdzenia.	40
6. Udostępnianie „Standardów ochrony małoletnich”.	42
7. Zasady przeglądu i aktualizacji dokumentu „Standardy ochrony małoletnich”.	42

ROZDZIAŁ 1

INFORMACJE OGÓLNE

1. Wprowadzenie

W dążeniu do osiągnięcia wysokiej jakości pracy wychowawczej w Wielofunkcyjnej Placówce Pomocy Rodzinie w Szczecinku, ukierunkowanej na wszechstronny rozwój dzieci, prowadzący do ich prawidłowego funkcjonowania osobowościowego, społecznego i aksjologicznego, uwzględniając podmiotowość dzieci, szanując ich prawa wynikające z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Konwencji o prawach dziecka oraz innych aktów prawa krajowego i międzynarodowego, mając na celu interioryzację powszechnie akceptowanych norm społecznych, prawnych i aksjologicznych oraz odpowiedzialności za ich przestrzeganie, przeciwdziałając demoralizacji i zaniedbaniom opiekuńczo-wychowawczym, z jednoczesnym poszanowaniem integralności rodziny, współpracując w szczególności ze środowiskiem rodzinnym, lokalnym, szkolnym, a także ochronę małoletnich, stanowi się: „Standardy ochrony małoletnich”.

Nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz.U. poz. 1606) określiła warunki skutecznej ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy. Wprowadzone zmiany wskazują na potrzebę opracowania jasnych i spójnych standardów postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.

Standardy ochrony małoletnich są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw. To narzędzie wzmacniające i ułatwiające skuteczniejszą ochronę małoletnich przed krzywdzeniem.

W konstruowaniu „Standardów ochrony małoletnich” przyjęto następujące założenia:

- w placówce opiekuńczo-wychowawczej nie są zatrudniane osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu nieletnich,
- wszyscy pracownicy potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia małoletniego oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że wychowanek jest osobą doświadczającą przemocy w placówce lub przemocy domowej,
- podejmowane w placówce postępowania nie naruszają praw dziecka, praw człowieka oraz bezpieczeństwa danych osobowych,
- wychowankowie wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami,
- wychowankowie wiedzą, do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych i czynią to mając świadomość skuteczności podejmowanych w placówce działań,
- rodzice poszerzają wiedzę i umiejętności o metodach wychowania dziecka bez stosowania przemocy

Ponadto przyjęto, że:

- prowadzone w placówce postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia nieletnich jest zorganizowane w sposób zapewniający im skuteczną ochronę,
- działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji przy udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Uwzględniając powyższe założenia niniejszy dokument określa zatem standardy ochrony nieletnich, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska w placówce.

2. Słowniczek pojęć

Ilekróć w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich” jest mowa o:

1. *dyrektorze PCPR* – osoba pełniąca funkcję Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku;
2. *małoletnim* – jest antonimem terminu „pełnoletni”. Określenie to ma uniwersalny charakter i wskazuje na fakt, iż dana osoba nie jest jeszcze osobą dorosłą, pełnoletnią. należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia;
3. *wychowanku* – w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jako dziecko skierowane do placówki opiekuńczo-wychowawczej na podstawie orzeczenia sądu;
4. *pracownikach* – należy przez to rozumieć każdego pracownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku bez względu na formę zatrudnienia, w tym: wolontariuszy, praktykantów lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt z małoletnim;
5. *kierowniku* – należy przez to rozumieć kierownika ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej PCPR w Szczecinku.
6. *placówce* – należy przez to rozumieć placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Wielofunkcyjną Placówkę Pomocy Rodzinie w Szczecinku
7. *rodzicu* – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka;
8. *opiekunie prawnym małoletniego* – należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić dziecku rodziców, a także wypełnić wszystkie ciążące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu dziecka i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe;
9. *„osobie najbliższej dziecku”* – należy przez to rozumieć osobę wstępną: matkę, ojca, babcię, dziadka; rodzeństwo: siostrę, brata, w tym rodzeństwo przyrodnie, a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku – osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego;
10. *przemocy fizycznej* – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała dziecka/małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.;
11. *przemocy seksualnej* – należy przez to rozumieć zaangażowanie nieletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa;
12. *przemocy psychicznej* – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u nieletniego poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokajają potrzeby innych;
13. *zaniechaniu* – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju;
14. *przemocy domowej* – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym,

wywołujące cierpienia i krzywdę , ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

15. *osobie stosującej przemoc domową* – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej;
16. *świadku przemocy domowej* – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

ROZDZIAŁ 2

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH W WIELOFUNKCYJNEJ PLACÓWCE POMOCY RODZINIE W SZCZECINKU

Standard I

Wychowankowie, rodzice i pracownicy WPPR znają „Standardy ochrony małoletnich”

Dokument jest dostępny i upowszechniany.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Dokument „Standardy ochrony małoletnich” został opracowany, zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2023 poz. 1606).
2. Zapoznano z nim pracowników placówki, rodziców/opiekunów prawnych wychowanków oraz wychowanków.
3. Dokument wprowadzono do stosowania w placówce opiekuńczo wychowawczej w Szczecinku
4. Informacje o treści dokumentu upowszechniane są wśród rodziców/opiekunów prawnych na pierwszym spotkaniu w placówce.
5. Publikacja dokumentu spełnia wymogi Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Standard II

Pracownicy współtworzą i gwarantują bezpieczne i przyjazne środowisko w WPPR.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W placówce zatrudnia się pracowników nie figurujących w Krajowym Rejestrze Karnym, Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym.
2. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku określa organizację, stosowanie i dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedur określonych w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich”.
3. Pracownicy placówki są świadomi swoich praw oraz odpowiedzialności prawnej ciążącej na nich za nieprzebrzeżenie standardów ochrony nieletnich.
4. W placówce prowadzona jest systematyczna edukacja wszystkich pracowników z zakresu ochrony dzieci przed krzywdzeniem, a w szczególności:
 - a) rozpoznawania symptomów krzywdzenia wychowanków.

- b) procedur interwencji w przypadku krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia, a także posiadania informacji o krzywdzeniu wychowanka
 - c) dokumentowania podejmowanych działań związanych z ochroną małoletnich,
 - d) znajomości praw dziecka, praw człowieka oraz zasad bezpiecznego przetwarzania udostępnionych danych osobowych,
 - e) odpowiedzialności prawnej za zdrowie i życie powierzonych opiece wychowanka
 - f) bezpieczeństwa relacji pracowników z wychowankami (w tym uwzględniającą wiedzę o zachowaniach pożądanym i niedozwolonym w kontaktach z wychowankiem).
5. W placówce prowadzi się systematyczną diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących poczucia bezpieczeństwa wychowanków a w szczególności w obszarach:
- a) relacji między wychowawcą a wychowankiem,
 - b) relacji między wychowankiem,
 - c) poczucia bezpieczeństwa psychofizycznego, z uwzględnieniem zagrożeń środowiskowych,
 - d) środowiska kształcenia (bezpieczeństwo emocjonalne, poszanowanie odmienności, równość i sprawiedliwość w przestrzeganiu zasad i regulaminu placówki, podmiotowe traktowanie wychowanków)

Standard III

WPPR oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W placówce znajduje się tablica informacyjna, gdzie można znaleźć przydatne informacje na temat: wychowania dzieci bez przemocy, ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem, zagrożeń bezpieczeństwa dziecka w Internecie, możliwości podnoszenia umiejętności wychowawczych oraz dane kontaktowe placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych.
2. Wszyscy rodzice mają dostęp do obowiązujących w placówce „Standardów ochrony małoletnich” oraz znają procedury zgłaszania zagrożeń.
3. Placówka uzyskuje od rodziców/opiekunów prawnych swoich wychowanków informacje zwrotne na temat realizacji „Standardów ochrony małoletnich”.

Standard IV

WPPR zapewnia wychowankom równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Placówka oferuje wychowankom edukację w zakresie praw dziecka, człowieka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem poprzez:
 - zajęcia na temat praw dziecka/praw człowieka/praw i obowiązków
 - zajęcia na temat ochrony przed przemocą oraz wykorzystywaniem,
 - zajęcia z zakresu profilaktyki przemocy rówieśniczej,
 - zajęcia na temat zagrożeń bezpieczeństwa w Internecie.
2. W placówce wychowankowie zostali poinformowani, do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
3. W placówce dostępne są dla wychowanków materiały edukacyjne w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem seksualnym oraz zasad bezpieczeństwa w Internecie (gazetki, książki).

4. W placówce wyeksponowane są informacje dla wychowanków na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard V

Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę wychowankom.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Precyzyjnie określono procedury interwencji personelu w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia nieletniego, tj.
 - a) przemocy rówieśniczej,
 - b) przemocy domowej,
 - c) niedozwolonych zachowań pracowników wobec wychowanków,
 - d) cyberprzemocy.
2. Postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia wychowanka nie narusza jego godności, wolności, prawa do prywatności oraz nie powoduje szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym (poczucie krzywdy, poniżenia, zagrożenia, wstydu).
3. W placówce ustalone są zasady wsparcia wychowanka po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.
4. W placówce wskazano osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę wychowanka, zawiadamianie sądu opiekuńczego.
5. W placówce wskazano osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających wychowankowi i udzielenia mu wsparcia.
6. Podmioty postępowania uprawnione do przetwarzania danych osobowych uczestników postępowania w sprawach krzywdzenia wychowanków przestrzegają Politykę Bezpieczeństwa Przetwarzania Danych Osobowych, obowiązującą w ośrodku (RODO).

Standard VI

W WPPR wzmacniane jest poczucie bezpieczeństwa wychowanków w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W placówce opracowano zasady zapewniające bezpieczne relacje między wychowankami a pracownikami.
2. W placówce określono wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między wychowankami, a w szczególności zachowania niedozwolone.
3. W placówce opracowano zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej oraz procedury ochrony wychowanków przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.
4. W placówce opracowano i wdrożono procedury ochrony nieletnich przed krzywdzeniem w sytuacjach:
 - a) przemocy fizycznej
 - b) przemocy psychicznej,
 - c) przemocy domowej,
 - d) przemocy seksualnej,
 - e) cyberprzemocy
5. Pracownicy placówki realizują plan wsparcia nieletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

Standard VII

Działania podejmowane w ramach ochrony wychowanków przed krzywdzeniem są dokumentowane.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W placówce prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem wychowanków.
2. Osoby upoważnione do przyjmowania zgłoszeń związanych z krzywdzeniem nieletnich składają informację do sądu.

Standard VIII

WPPR monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony dzieci.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Przyjęte zasady i realizowane procedury wychowanków są weryfikowane – raz w roku – osoba odpowiedzialna Joanna Baranowska
2. W ramach kontroli zasad i praktyk ochrony małoletnich placówka pozyskuje opinie wychowanków oraz ich rodziców/opiekunów prawnych.

ROZDZIAŁ 3

ZASADY OCHRONY WYCHOWANKÓW PRZED KRZYWDZENIEM OBOWIAZUJĄCE W WIELOFUNKCYJNEJ PLACÓWCE POMOCY RODZINIE W SZCZECINKU

I. Zasady zatrudniania wychowawców, praktykantów, wolontariuszy w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku oraz dopuszczania do kontaktu innych osób do pracy z wychowankami w placówce.

1. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku zatrudnia wychowawców, wolontariuszy i praktykantów.
2. Kierownik ds. instytucjonalnej pieczy zastępuje opiniuje Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku kandydata na wychowawcę, wolontariusza i praktykanta.
3. Dyrektor PCPR na wniosek kierownika, kieruje do realizacji zadań w placówce wychowawcę, wolontariusza i praktykanta.
4. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku przed zatrudnieniem pracownika poznaje dane osobowe, kwalifikacje kandydata/kandydatki, w tym stosunek do wartości podzielanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku takich jak ochrona praw dzieci i szacunek do ich godności.
5. Dyrektor PCPR dba o to, by osoby przez niego zatrudniane (w tym osoby pracujące na podstawie umowy zlecenia oraz wolontariusze/stażyści/praktykanci) posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi.
6. Dyrektor PCPR, przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy oraz terminu jej trwania, zobowiązany jest

do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystywaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

7. Wydruk z Rejestru należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej.
8. Jeżeli kandydat posiada obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska wówczas przedkłada pracodawcy informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontarystycznej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydania informacji dla w/w celów.
9. Kandydat nieposiadający obywatelstwa Polskiego składa pracodawcy oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada pracodawcy informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontarystycznej związanej z kontaktami z dziećmi. Jeżeli prawo państwa, o którym mowa powyżej, nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontarystycznej związanej z kontaktami z dziećmi.
10. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba ubiegająca się o zatrudnienie/praktykę/staż/wolontariat w tut. PCPR składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi. Dyrektor dba o to, by osoby przez niego zatrudnione (w tym osoby pracujące na podstawie umowy zlecenia oraz wolontariusze, stażyści, praktykanci posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz były dla nich bezpieczne.
11. Kandydaci przed przystąpieniem do pracy składają oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku.

I. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a pracownikami.

Komunikacja budująca dobre relacje z wychowankiem.

Pracownik:

1. W komunikacji z wychowankami zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek. Okazuje też zrozumienie dla trudności i problemów wychowanka.
2. Reaguje według zasad konstruktywnej komunikacji i krytyki na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa wychowanków oraz na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród nich.
3. Daje wychowankowi prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym przez pracownika/wychowawcę.
4. Komunikacja z wychowankami prowadzona jest w sposób konstruktywny, budujący relacje, a nie hierarchię zależności oraz nieufność i wrogość.
5. Nie zawstydza, nie upokarza, nie lekceważy i nie obraża wychowanka
6. Nie obrzuca wychowanka wyzwiskami, nie wyśmiewa i nie ośmiesza go, np. stosując ośmieszające przezwiska i zdrobnienia.
7. Unika wypowiedzi nakazujących, komenderujących, nadmiernie moralizujących, krytykanckich. Nie wytyka błędów wychowankowi w sposób, który go rani.
8. Nie grozi wychowankowi, nie wyraża dezaprobaty wobec jego zachowania w sposób uwłaczający godności i poczuciu własnej wartości wychowanka.
9. Nie reaguje złośliwościami, sarkazmem na zachowanie wychowanka, nie dowcipkuje i nie żartuje z niego w sposób, który obniża jego poczucie własnej wartości.
10. Słucha uważnie wychowanków, udziela im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji. W relacjach z nimi stosuje zasady pozytywnej komunikacji: aktywne słuchanie i komunikat JA.
11. Stosuje zasady konstruktywnej krytyki wobec, np. niewłaściwego zachowania wychowanka tj. krytykuje wychowanka w taki sposób, aby nie czuł się zraniony, zmuszony do obrony czy do kontrataku.
12. Nie podnosi głosu na wychowanka w sytuacji innej niż wynikająca z jego bezpieczeństwa lub innych wychowanków.
13. W sytuacji wymagającej interwencji wobec wychowanka nie podnosi głosu, nie krzyczy na niego, mówi wyraźnie, bez szeptu i krzyku, stara się utrzymać spokojny ton głosu. Utrzymuje z nim kontakt wzrokowy. W czasie rozmowy znajduje się blisko drugiej osoby, ale nie narusza jego przestrzeni osobistej.

Komunikacja z wychowankiem służąca rozwiązywaniu konfliktów i utrzymywaniu świadomej dyscypliny.

Pracownik:

1. W rozwiązywaniu konfliktów stosuje następujące zasady konstruktywnej komunikacji:
 - a) nie ocenia,
 - b) nie uogólnia, nie interpretuje,
 - c) nie daje „dobrych rad”, nie moralizuje,
 - d) stosuje komunikaty „JA”,
 - e) oddziela problem od osoby, wyraża brak akceptacji dla zachowania a nie człowieka,
 - f) skupia swoją uwagę na rozmówcy, koncentruje się na tym co mówi,
 - g) okazuje rozmówcy szacunek,

- h) upewnia się, czy dobrze rozumie swojego rozmówcę,
 - i) wysłuchuje nieletniego,
 - j) mówi wprost – otwarcie wyraża swoje potrzeby, uczucia i propozycje,
 - k) udziela konkretnych informacji zwrotnych.
2. W komunikacji z wychowankiem podczas rozwiązywania konfliktów wystrzega się:
 - a) tzw. stoperów komunikacyjnych: osądzania, krytykowania, wyzywania, rozkazywania, oskarżania, grożenia, odwracania uwagi,
 - b) błędu nadmiernej generalizacji (zamiast mówić o konkretnych sytuacjach i konkretnych przyczynach irytacji, złości, przypisuje się pewne zdarzenia stałym cechom osoby),
 - c) niewłaściwego zrozumienia intencji wychowanka – partnera rozmowy,
 - d) niespójności komunikatu werbalnego z niewerbalnym.
 3. W procesie rozwiązywania konfliktu dba o komunikację dającą wychowankowi poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą go od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla niego krzywdzące i rodzi u niego poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia czy odrzucenia.
 4. Umiejętnie, w sposób konstruktywny uczestniczy w rozwiązywaniu konfliktów, stosując w zależności od potrzeb różne metody ich rozwiązywania, np. negocjacje, mediację, arbitraż, facylitację.
 5. Szybko reaguje na problemy związane z dyscypliną wychowanków:
 - a) rozwiązuje pojawiające się problemy z dyscypliną bezpośrednio po naruszeniu zasad przez wychowanków
 - b) nie podnosi nadmiernie głosu i nie krzyczy, zwraca uwagę tym, którzy łamią ustalony porządek,
 - c) wykazuje empatię wobec nich
 - d) ustala (przypomina) obowiązujące zasady – wyraźnie określa oczekiwane zachowania wychowanków dotyczące różnych rodzajów aktywności np. dyskusji w grupie, praca samodzielna).
 6. Metody dyscyplinowania dobiera adekwatnie do wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej wychowanka (zakaz stosowania kar fizycznych).
 7. Konsekwencje wobec wychowanków stosuje rozważnie, w sposób uzasadniony i zrozumiały dla nich.
 8. Upominając słownie, perswazyjnie, stara się opanować własne negatywne emocje, np. złość, zdenerwowanie.
 9. Wyjaśnia wychowankowi, za co i dlaczego został ukarany. Przekazuje mu utrzymany w spokojnym tonie komunikat jasny, konkretny/ rzeczowy, wolny od stygmatyzowania, nakierowany na ocenę zachowania wychowanka, a nie jego osoby.
 10. Karząc wychowanka za naganne/niewłaściwe zachowania, pracownik równocześnie dostrzega i nagradza pozytywne jego zachowania.

Zakaz stosowania przemocy wobec wychowanka w jakiegokolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym.

1. Kontakty pracowników z wychowankami nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszyscy są sprawiedliwie traktowani. Pracownicy nie dzielą ich i nie dyskryminują (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności).
2. Pracownicy nie wykorzystują wobec wychowanków relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

3. Pracownicy nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec wychowanków, np. takiej jak: bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk.
4. Pracownicy nie stosuje żadnej formy przemocy psychicznej wobec wychowawców, np. takiej jak:
 - a) izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu wychowanka w grupie,
 - b) stygmatyzowanie z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
 - c) wyszydzanie wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
 - d) nadmierne, wygórowane wymagania pracowników zbyt surowe oceny, zastraszanie wychowanków, obrażanie ich godności, stosowanie kar niewspółmiernych do win,
 - e) agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych.;
 - f) umieszczanie obraźliwych, ośmieszających wychowanków rysunków, zdjęć i filmów;
 - g) rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających wychowanków materiałów,
 - h) cyberstalking – śledzenie w sieci poczynań wychowanków i upublicznianie ich.
5. Pracownicy nie stosują naruszających godność wychowanków wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej w tym:
 - a) komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym,
 - b) dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
 - c) wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów, cmokania, itp.,
 - d) nie pisze do wychowanków wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,
 - e) nie publikują żadnych prywatnych zdjęć ani innych informacji o wychowankach i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych, np. facebooku, bez zgody zainteresowanych stron,
 - f) nie wdają się w prywatne rozmowy z wychowankiem w mediach społecznościowych, nie zamieszczają komentarzy i nie udostępniają zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym, które mogłyby jemu wyrządzić krzywdę.
6. Pracownik nie narusza nietykalności osobistej wychowanka Nie zachowuje się wobec wychowanka w sposób niestosowny, np. nie obmacuje go, nie dotyka, nie głaszcze, nie poklepuje w sposób poufały, dwuznaczny w celu zaspokojenia własnych potrzeb seksualnych.
7. Nie zmusza wychowanka do odbycia jakiegokolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
8. Nie prowokuje nieodpowiednich kontaktów z wychowankiem np. nie angażuje się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki czy brutalne zabawy fizyczne.
9. Informuje wychowanka, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.
10. Pracownicy zachowują szczególną ostrożność wobec wychowanków, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Jeżeli nieletni ci dążyliby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi, personel reaguje z wycuciem, jednak stanowczo, a także pomaga nieletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.
11. Wychowawca równoważy potrzebę nadzoru z prawem wychowanka do prywatności,
12. Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie wychowanka zapewnia się obecność innej osoby dorosłej lub na jego życzenie innego wychowanka.

13. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec wychowanka, wychowawca unika innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z nim. Dotyczy to zwłaszcza pomagania w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu i korzystaniu z toalety.

Zasady nawiązywania kontaktu z wychowankami w godzinach pracy placówki.

1. Kontaktując się z wychowankiem personel traktuje go podmiotowo.
2. Kontakt z wychowankiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
3. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli wychowanek i rodzice/opiekunowie są osobami bliskimi dla członka personelu) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych wychowanków, ich rodziców/opiekunów.

II. Zasady bezpiecznych relacji między wychowankami w placówce, a w szczególności działania niedozwolone.

Zasady bezpiecznych relacji między wychowankami.

1. Wychowankowie mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku, także w placówce.
2. Wychowankowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania oraz postępowania określonych w regulaminie placówki.
3. Wychowankowie uznają prawo do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
4. Zachowanie i postępowanie wobec kolegów/innych osób nie narusza ich poczucia godności/wartości osobistej. Wychowankowie są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między wychowankami cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu proszę, dziękuję, przepraszam; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Wychowankowie budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
7. Wychowankowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
8. W kontaktach między sobą wychowankowie nie powinni zachowywać się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony kolegów.
9. Wychowankowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.

10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród wychowanków nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec innych nieletnich.
11. Wychowankowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania wychowawców placówki o zaistniałych zagrożeniach.
12. Jeśli wychowanek jest świadkiem stosowania przez innego wychowanka lub wychowanków jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np.: pomaga osobie doznającej przemocy, chroni ją, szuka pomocy osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi w placówce procedurami).
13. Wszyscy wychowankowie znają obowiązujące w placówce procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych wychowanków, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w placówce zwrócić o pomoc.
14. Jeśli wychowanek stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w placówce pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

Niedozwolone zachowania wychowanków w placówce.

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec innych osób:
 - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
 - bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie,
 - wymuszenia,
 - napastowanie seksualne,
 - nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą,
 - fizyczne zaczepki,
 - rzucanie w kogoś przedmiotami,
 - b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
 - obelgi, wyzwiska,
 - wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary,
 - bezpośrednie obrażanie ofiary,
 - plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary,
 - groźby,
 - c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
 - poniżanie,
 - wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie,
 - pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu),
 - wulgarne gesty,
 - śledzenie/szpiegowanie,
 - obraźliwe SMS-y i MMS-y,
 - wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania,
 - telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające),
 - niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary,
 - straszenie,
 - gapienie się,
 - szantażowanie.
2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w placówce podczas zajęć, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów

- i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie placówki.
3. Nieuzasadnione, bez zgody wychowawcy opuszczanie placówki. Wyjście bez zezwolenia poza teren placówki.
 4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w placówce. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
 5. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek.
 6. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
 7. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających.
 8. Niestosowne odzywanie się do kolegów lub innych osób w placówce lub poza nią.
 9. Używanie wulgaryzmów w placówce i poza nią.
 10. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności w placówce.
 11. Kradzież/ przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności placówki.
 12. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od wychowanków.
 13. Wystugiwanie się innymi wychowankami w zamian za korzyści materialne.
 14. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami. Udział w bójce.
 15. Szykanowanie wychowanków lub innych osób w placówce z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
 16. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).
 17. Znęcanie się (współdziałanie w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
 18. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie wobec kolegów, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie kolegów/ innych osób w placówce.
 19. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych wychowanków/ osób bez ich zgody.
 20. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
 21. Stosowanie wobec innych nieletnich/innych osób różnych form cyberprzemocy.

III. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

W placówce jest wykorzystana sieć, która jest adekwatna do poziomu dojrzałości poznawczej i emocjonalno-społecznej nieletniego oraz nie szkodzi ani zagraża jego rozwojowi psychofizycznemu. Do potencjalnych zagrożeń płynących z użytkowania sieci należy zaliczyć:

- a) dostęp do treści niezgodnych z celami wychowania i edukacji (narkotyki, przemoc, pornografia, hazard),
- b) działalność innych użytkowników zagrażająca dobru nieletniego,
- c) oprogramowanie umożliwiające śledzenie i pozyskanie danych osobowych użytkowników sieci w ośrodku.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.

Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Rodzinie w Szczecinku stale podejmuje działania, które mają na celu zabezpieczenie dzieci przed łatwym dostępem do szkodliwych treści w sieci zagrażające ich prawidłowemu rozwojowi. Aby temu zapobiec cały ruch sieciowy filtrowany jest przez serwery DNS Cloudflare, które skutecznie blokują dostęp do nieodpowiednich treści na wszystkich urządzeniach korzystających z sieci WPPR. Blokowane są zarówno strony dla dorosłych jak i strony typu malware, których głównym zadaniem jest kradzież wrażliwych

danych. Warto wiedzieć, że praktycznie każda strona w Internecie posiada swoją kategorię ułatwiająca filtrowanie treści, a serwery Cloudflare obsługują ponad 200 bilionów zapytań DNS. W przypadku ręcznej zmiany adresów DNS na karcie sieciowej, zaimplementowano dodatkową listę słów kluczowych na routerze brzegowym, których użycie spowoduje zablokowanie strony oraz zapisanie danego zdarzenia w logach urządzenia. Dzięki fizycznemu adresowi karty sieciowej łatwo zidentyfikować, z którego urządzenia podjęto próbę wejścia na szkodliwą stronę. Oprócz wyżej opisanych zabezpieczeń na komputerach zainstalowano oprogramowanie antywirusowe oraz funkcjonuje mechanizm SafeSearch wyszukiwarki Google. Z kolei na urządzeniach mobilnych skonfigurowana jest aplikacja odpowiedzialna za kontrolę rodzicielską, natomiast same urządzenia są stale weryfikowane przez wychowawców placówki.

1. Na terenie placówki dostęp wychowanka do Internetu nie jest możliwy bez zgody wychowawcy.
2. Wychowanek może korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.
3. Wychowanek korzystają z komputera tylko pod opieką wychowawcy.
4. Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym, edukacyjnym i hobbystycznym.
5. Wychowanek obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami wychowawcy.
6. Użytkownikowi komputera zabrania się:
 - instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie,
 - usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu,
 - dotykania elementów z tyłu komputera, kabli zasilających, a także kabli sieciowych.

Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych.

1. Wychowanek ma prawo korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi zasadami.
2. Przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch, itp.
3. Przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, dyktafon, kamerę, aparat cyfrowy, słuchawki, itp.
4. Wychowanek mają prawo posiadać telefon komórkowy lub inny sprzęt elektroniczny
5. Placówka nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu posiadanego przez wychowanka.
6. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie placówki.

W przypadku naruszenia przez wychowanka zasad używania telefonów komórkowych na terenie placówki wychowawca ma prawo zarekwirować sprzęt zgodnie z obowiązującym regulaminem placówki.

Zasady ochrony wychowanków przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

1. Placówka prowadzi działania zabezpieczające wychowanków przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi.
2. Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są:
 - a) treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia nieletnich, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków)
 - b) treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku wychowanków do organizacji nielegalnych i terrorystycznych,
 - c) różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
3. Podstawowe działania zabezpieczające wychowanków przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:
 - a) monitorowanie działania i aktualizowanie programu antywirusowego, zapory sieciowej; stosowanie filtrów antyspamowych,
 - b) edukacja medialna – dostarczanie wiedzy i umiejętności dotyczących posługiwania się technologią komunikacyjną,
 - c) prowadzenie systematycznych działań wychowawczych (integracja, budowanie dobrych relacji pomiędzy wychowankami, wprowadzanie norm grupowych, uczenie ich odróżniania dobra od zła),
 - d) prowadzenie działań profilaktycznych propagujących zasady bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych. Celem tych działań jest:
 - poszerzanie wiedzy na temat różnych form cyberprzemocy, prewencji oraz sposobu reagowania w przypadku pojawienia się zagrożenia,
 - ukazanie sposobów bezpiecznego korzystania z sieci, w tym przestrzeganie przed zagrożeniami płynącymi z niewłaściwego użytkowania urządzeń multimedialnych,
 - zapobieganie i ograniczenie lub wyeliminowanie zachowań agresywno-przemocowych realizowanych przy użyciu technologii komunikacyjnych
 - propagowanie zasad dobrego zachowania w Internecie;
 - e) włączenie rodziców wychowanków w działania placówki na rzecz zapobiegania cyberprzemocy – poinformowanie ich o polityce placówki w zakresie reagowania na cyberprzemoc, polecenie i wskazywanie sposobów instalowania ochrony rodzicielskiej,
 - f) podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści, która obejmuje:
 - ustalenie okoliczności zdarzenia,
 - zabezpieczenie dowodów,
 - poinformowanie o sytuacji rodziców wychowanka – uczestników zdarzenia,
 - objęcie pomocą poszkodowanego
 - podjęcie działań wobec agresorów, w tym zastosowanie środków dyscyplinujących zgodnie z obowiązującym regulaminem placówki i rodzajem przewinienia,

- powiadomienie policji, gdy sprawa jest poważna, zostało złamane prawo lub sprawca nie jest wychowankiem placówki i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- g) określenie procedury wskazującej osoby w placówce do których należy się zwrócić oraz działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze lub zjawiska doświadczonej/ zaobserwowanej cyberprzemocy.

IV. Zasady ochrony wizerunku małoletnich

1. Placówka uznając prawo wychowanka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletniego.
2. Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim o prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) – jako tzw. dana szczególnej kategorii przetwarzania.
3. Upublicznianie wizerunku małoletniego i utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad nieletnim (wymóg art. 8 RODO).
4. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów na utrwalanie wizerunku nieletniego nie jest wymagana. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji.
5. Pracownikowi placówki nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku wychowanka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu nieletniego) na terenie instytucji bez pisemnej zgody opiekuna prawnego.
6. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna prawnego małoletniego – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

V. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich

- I. Wdrożono Politykę ochrony danych osobowych osób fizycznych (pracowników, wychowanków, rodziców/opiekunów). Administratorem danych osobowych jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z siedzibą w Szczecinku ul. Wiatraczna 1e-mail: pcprszczecinek@wp.pl, tel/fax: 094 71 37 101.
- II. Dokumentacja RODO została opracowana zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L z 2016 r. 119, s. 1 ze zm.) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych z uwzględnieniem zasad:
 - zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości;
 - zasady ograniczenia celu przetwarzania danych;
 - zasada minimalizacji danych;
 - zasada prawidłowości danych;
 - zasady ograniczenia przechowania danych;
 - zasady integralności i poufności danych;
 - zasady rozliczalności.

ROZDZIAŁ 4

ZASADY I PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB KRZYWDZENIA WYCHOWANKA

I. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacjach podejrzenia stosowania lub stosowania przemocy domowej

Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku domowym wolnym od przemocy. Człowiek doświadczający przemocy nie może być za nią obwiniany. Każdy człowiek doświadczający przemocy ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej.

1. Definicja przemocy domowej.

Pod pojęciem „przemoc domowa” – należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

2. Najczęstsze rodzaje przemocy domowej:

1. *przemoc fizyczna* – to każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała nieletniego. Często powoduje różnego rodzaju urazy;
2. *przemoc psychiczna* („maltretowanie psychiczne”) – to powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u nieletniego poczucie, że jest nic nie warte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych; Wyróżnia się sześć form maltretowania psychicznego:
 - odtrącanie (werbalne i niewerbalne wrogie odrzucanie lub poniżanie,
 - zastraszanie, wyzywanie, grożenie
 - wyzyskiwanie/przekupstwo,
 - odmowa reakcji emocjonalnych (ignorowanie potrzeb nieletniego, nieokazywanie
 - pozytywnych uczuć, brak emocji w interakcji z nieletnim),
 - izolowanie (odmawianie nieletniemu kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi),
 - zaniedbywanie rozwoju umysłowego, nauki, zdrowia, opieki medycznej.

Krzywdzenie psychiczne małoletniego to kategoria, w której najczęściej nie ma widocznych dowodów winy sprawcy.

3. *przemoc seksualna* – według Światowej Organizacji Zdrowia przemoc seksualna to zaangażowanie nieletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszająca prawo i obyczaje danego społeczeństwa. Z wykorzystywaniem seksualnym mamy do czynienia wtedy, gdy występuje ono pomiędzy małoletnim a dorosłym lub dzieckiem i innym dzieckiem, w sytuacji zależności, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w stosunku opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby. Aktywność taka może obejmować:
 - nakłanianie lub zmuszanie do udziału w jakichkolwiek prawnie zabronionych czynnościach seksualnych,
 - wykorzystywanie do prostytucji lub innych nielegalnych praktyk seksualnych,
 - wykorzystywanie do produkcji przedstawień i materiałów pornograficznych;
4. *zaniedbywanie* – to jedna z form krzywdzenia nieletniego polegająca na incydentalnym bądź chronicznym niezaspokajaniu jego potrzeb oraz nierespektowaniu podstawowych praw, powodująca zaburzenia jego zdrowia, a także generująca trudności rozwojowe (prof. Maria Kolankiewicz).

3. Rozpoznawanie przemocy wobec wychowanka.

Rozpoznawanie przemocy wobec dziecka odbywa się poprzez:

- ujawnienie przez małoletniego przemocy domowej,
- informacje od osoby będącej bezpośrednim świadkiem przemocy,
- analizę objawów krzywdzenia występujących u nieletniego,
- ocenę stopnia ryzyka wystąpienia przemocy w danej rodzinie lub placówce

Ujawnienie przez nieletniego przemocy w rodzinie ma miejsce wtedy, kiedy nieletni poinformuje pracownika placówki o tym, że doznaje jednej lub kilku jednocześnie form przemocy ze strony swoich najbliższych. Ujawnienie jest dla nieletniego bardzo trudnym momentem, świadczy o dużym doznawanym bólu i determinacji.

Informacje od osoby będącej bezpośrednim świadkiem przemocy w rodzinie lub w placówce.

Informacje o krzywdzeniu nieletniego mogą pochodzić od bezpośrednich świadków przemocy, np. od rodzica niekrzywdzącego, rodzeństwa, kolegi, koleżanki, sąsiada, osoby z dalszej rodziny nieletniego, przypadkowego świadka przemocy.

W każdym przypadku informacje o przemocy wobec nieletniego wskazywane są jako fakty, a nie domniemania i traktowane są z pełną odpowiedzialnością i reakcja zgodną z obowiązującymi zasadami wskazanymi w niniejszej procedurze.

Podobnie jak w przypadku ujawnienia przemocy przez samego nieletniego, wychowawca nie dokonuje oceny wiarygodności podawanych informacji, tylko reaguje na taki sygnał.

4. Zgłaszanie podejrzenia stosowania przemocy domowej przez wychowanka.

1. Każdy wychowanek skierowany do placówki może zgłosić ustnie lub pisemnie, dowolnej osobie, do której ma zaufanie, fakt stosowania wobec niego przemocy domowej.
2. Zgłoszenie doznawanej krzywdy przez dziecko może nastąpić w bezpośredniej rozmowie.
3. Osoba, która powzięła informację od krzywdzonego nieletniego podejmuje w pierwszej kolejności działania mające na celu zatrzymanie krzywdzenia nieletniego.

4. W przypadku zagrożenia życia wychowanka, po przekazaniu informacji kierownikowi ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej, zawiadamia w trybie pilnym odpowiednie służby porządkowe – policję, o zagrożeniu życia dziecka i pogotowie ratunkowe.
5. **Zgłaszanie podejrzenia stosowania przemocy domowej przez wychowawcę placówki.**
 1. Każdy wychowawca, który zauważy lub podejrzewa u wychowanka symptomy krzywdzenia, reaguje – jeśli to konieczne, udziela pierwszej pomocy lub konsultuje z lekarzem.
 2. Wychowawca w trybie pilnym przekazuje informację kierownikowi o zaobserwowanym zdarzeniu sporządza pisemną notatkę zawierającą istotne informacje dotyczące: wyglądu, stanu, dolegliwości oraz zachowania wychowanka, cytuje jego wypowiedzi oraz podjęte działania.
 3. Informacja o podejrzeniu stosowania przemocy domowej jest przekazana do sądu.
6. **Zgłaszanie podejrzenia stosowanie przemocy domowej przez osoby spoza placówki.**
 1. Osoba, która jest świadkiem stosowanej przemocy domowej lub przemocy w placówce wobec wychowanka ma prawo do zgłoszenia podejrzenia stosowania przemocy.
 2. W celu zgłoszenia stosowanej wobec wychowanka przemocy domowej w/w osoba jest obowiązana dokonać zgłoszenia bezpośredniego kierownikowi ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej.
 3. W trakcie rozmowy z kierownikiem, osoba wskazuje na fakty, na podstawie których domniema o stosowaniu przemocy domowej wobec dziecka.
 4. Osoba zgłaszająca przemoc jest zobowiązana wylegitymować się dokumentem zawierającym fotografię oraz wskazać dane do kontaktu.
 5. Zgłaszający przemoc domową jest informowany o zasadach przetwarzania jego danych osobowych udostępnionych kierownikowi oraz zasadach ich przetwarzania i bezpieczeństwa danych osobowych.
 6. W przypadku zgłoszeń anonimowych, telefonicznych do placówki, przyjmujący sporządza notatkę z rozmowy telefonicznej, gdzie podaje nr telefonu zgłaszającego.
 7. W sytuacji, jak w pkt 6, przyjmujący zgłoszenie zawiadamia kierownika o anonimowym zgłoszeniu, dołączając notatkę z rozmowy telefonicznej ze zgłaszającym.
 8. W przypadkach anonimowych zgłoszeń stosowanie przemocy wobec wychowanka podlega analizie i zdiagnozowaniu.
 9. W przypadku, gdy zgłaszana przemoc zagraża życiu lub zdrowiu wychowankowi, osoba pozyskująca taką wiedzę, jest obowiązana w trybie pilnym zawiadomić policję i sąd.
7. **Wstępna diagnoza i ocena sytuacji wychowanka.**
 1. W każdym przypadku zgłoszenia krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia wychowanka, kierownik, pedagog i wychowawcy placówki przystępują do wstępnego zdiagnozowania sytuacji, w szczególności, tzw. czynniki ryzyka oraz dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją: kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z dzieckiem, jak często i od jak dawna wychowanek jest krzywdzony, informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec wychowanka, relacjach jakie ma wychowanek z osobą rodzica niekrzywdzącego, o osobach

wspierających je, informacje o innych czynnikach towarzyszących przemocy – np. uzależnieniu od alkoholu rodziców.

2. Kierownik, pedagog i wychowawcy przeprowadzają rozmowę z osobą krzywdzoną i osobą zgłaszającą podejrzenie lub krzywdzenie wychowanka, a także z rodzicem /opiekunem „niekrzywdzącym”.
3. Wstępną diagnozę przeprowadza się z wykorzystaniem kwestionariusza diagnozującym oznaki zaniedbania – załącznik 5.
4. W przypadku uwiarygodnienia podejrzenia stosowania przemocy lub stwierdzenia jej stosowania, informowany jest sąd opiekuńczy.
5. W przypadkach niewskazujących na wiarygodność zgłoszenia (pomówienie, konfabulacja, kłamstwo) – pedagog i wychowawcy prowadzą wnikliwą obserwację wychowanka i w terminie 3 miesięcy od zgłoszenia ponownie, jak w pkt. 2 dokonują oceny sytuacji dziecka.

II. Zalecenia do prowadzenia rozmowy z wychowankiem doznającym przemocy domowej

Celem rozmowy z wychowankiem jest zebranie informacji potwierdzających (bądź niepotwierdzających) jego krzywdzenie w rodzinie, określających charakter i okoliczności zdarzeń, rolę i zachowanie innych członków rodziny oraz zidentyfikowanie sprawcy. Celem spotkania jest również - udzielenie wychowankowi wsparcia. Sposób prowadzenia rozmowy z nim uwzględnia jego wiek i możliwości rozwojowe, ale również to czy sam doświadczył krzywdy domowej, czy też podejrzenie zrodziło się w oparciu o inne przesłanki np. informacje osób trzecich czy zaobserwowane u wychowanka symptomy fizyczne lub behawioralne.

W pierwszym przypadku wychowawca, do którego zwrócił się wychowanek pamięta, że jest osobą, u której można szukać wsparcia, której można zaufać.

W drugim, nieodzowne jest zadbanie o zdobycie tego zaufania. Podczas rozmowy z wychowankiem na wstępie poruszane są tematy neutralne, ale dla niego istotne. Dotyczą one np. zainteresowania, sukcesów oraz opinii na temat ważnych dla niego spraw.

Rozmowa przeprowadzona jest w miejscu bezpiecznym i cichym. Czas rozmowy jest czasem przeznaczonym tylko dla wychowanka. W rozmowie mogą mu towarzyszyć:

- uczucie wstydu,
- lęk o przyszłość swoją i swojej rodziny,
- lęk przed obwinianiem go przez rodziców za kłopoty wynikające z ujawnienia sprawy,
- lęk przed zemstą sprawcy przemocy,
- brak znajomości odpowiedniego słownictwa (szczególnie, gdy rozmowa będzie dotyczyć przemocy o podłożu seksualnym).

Mogą również ujawniać się mechanizmy obronne pozwalające wychowankowi radzić sobie z traumą. Mechanizmy chroniące go przed bólem, cierpieniem i samotnością i pozwalające zachować mimo wszystko wiarę i przywiązanie do rodziców, ale utrudniające szczerą rozmowę. Są to:

- tłumienie - świadome unikanie bolesnych wspomnień lub uczuć,
- wyparcie - usuwanie i niedopuszczanie do świadomości wspomnień, które przywołują bolesne skojarzenia,
- zaprzeczenie - wmawianie sobie, że zdarzenie, którego doświadczyło lub którego było świadkiem wcale nie miało miejsca („to się naprawdę nie zdarzyło”),
- minimalizacja - minimalizowanie znaczenia doznawanej krzywdy na zasadzie: „gorsze rzeczy się zdarzają”,
- racjonalizacja - znajdowanie takiego wytłumaczenia dla zachowania osoby, która stosuje przemoc, aby zwolnić ją z odpowiedzialności za krzywdzenie.

Wychowawca radzi sobie z własnymi negatywnymi emocjami: lękiem, złością, poczuciem bezradności. Z obawą przed dodatkowym skrzywdzeniem wychowanka podczas rozmowy i przed mieszaniem się w „nie swoje sprawy”.

Pierwszy krok w rozmowie, to nawiązanie dobrego kontaktu z wychowankiem. Jeżeli to się uda można delikatnie przejść do zadawania pytań.

Podczas rozmowy ważne jest:

1. Zapewnienie wychowanka, że ma prawo czegoś nie wiedzieć, nie rozumieć pytania lub nie chceć na nie odpowiedzieć. Nastąpi wówczas wzmocnienie bezpieczeństwa i zmniejszy to prawdopodobieństwo, że starając się spełnić oczekiwania rozmówcy będzie mówiło nieprawdę.
2. Używanie w rozmowie z nim prostego, zrozumiałego języka (zdania pojedyncze, bez podwójnych przeczeń, trudnych wyrazów itd.). Stawiane pytania powinny mieć otwarty charakter, umożliwiający mu opowiedzenie własnymi słowami o tym co mu się przytrafiło. Pytania takie mogą zaczynać się od wyrażen:
 - Czy możesz powiedzieć coś więcej na ten temat?
 - Czy chciałbyś jeszcze coś dodać?
 - Czy mógłbyś mi o tym opowiedzieć?
 - Wyjaśnij mi to dokładnie, chciałbym lepiej zrozumieć.
3. Niezadawanie pytań sugerujących. Unikanie pytań zaczynających się od słów: dlaczego? po co? które mogą wywołać w wychowanku poczucie winy. Podczas swojej wypowiedzi powinien mieć świadomość, że jest uważnie słuchany.
4. Istotą parafrazowania jest powtórzenie własnymi słowami tego, co powiedział wychowanek.

Dodatkowe wskazówki, podczas rozmowy to:

- Trzeba zachować spokój.
- Nie można okazywać złości, szokowania czy zakłopotania tym co nieletni mówi.
- Trzeba też powstrzymać się od wypowiedzania negatywnych sądów o „agresorze”.
- Wychowawca nie jest śledczym. W rozmowie, którą prowadzi nie chodzi o zbieranie dowodów, ustalanie szczegółów i niepodważalnych faktów. Jeżeli sprawa okaże się poważna ustali je sędzia i psycholog specjalista.
- Trzeba starać się oszczędzić traumy związanej z koniecznością kilkakrotnego powtarzania bolesnych szczegółów.
- Należy pozwolić wychowankowi ujawnić to, na co jest gotowy.
- Nie wolno pospieszać go, trzeba dostosować się do jego tempa relacjonowania wydarzeń.
- Należy go upewnić, że dobrze robi ujawniając krzywdy, których doznał, pochwalić go za to, zapewnić, że to co się stało nie jest jego winą, że nie ponosi również odpowiedzialności za to, że nie powiedział o tym, co mu się przydarzyło od razu.
- Należy przejawiać zaufanie i wiarę w to, co mówi i przyjmować to bez osądzania.
- Nie należy dramatyzować, tworzyć atmosfery sensacji, wyjątkowości wydarzeń, ale jednocześnie nie należy udawać przed wychowankiem, że wszystko jest w porządku.
- Wychowanek powinien odczuć, że to o czym opowiada nie powinno mieć miejsca.
- Nie wolno zaprzeczać lub bagatelizować jego uczuć.
- Trzeba w tych uczuciach mu towarzyszyć. Wyrazić wprost, że się je widzi i rozumie. Nie mają w tym momencie większego sensu stwierdzenia typu wszystko będzie dobrze, nie płacz, nie przejmuj się. Można jednak starać się mu wytłumaczyć, że są inni mający

podobne problemy, z którymi czują się tak samo, że różne trudności, które przeżywa, np. ból fizyczny, koszmary nocne, złe samopoczucie itp., miną.

- Nie można obiecywać zachowania rozmowy w tajemnicy. Spełnienie obietnicy uniemożliwiłoby podjęcie jakiegokolwiek interwencji.
- Nie można składać innych pochopnych obietnic. Nie ma pewności, jak dalej potoczą się jego losy. Nie wiadomo czy sprawca od razu zostanie odizolowany, jak zareaguje jego rodzina, czy nikt inny już go nie skrzywdzi.
- Na koniec spotkania trzeba wyraźnie powiedzieć wychowankowi, że mu się wierzy i poinformować je, co dalej będzie się działo, z kim będą przeprowadzone rozmowy, aby spróbować mu pomóc.
- Rozmowę trzeba spróbować zakończyć jakąś pozytywną uwagą.

1. Zadania pracowników w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dziecka w formie przemocy domowej.

Każdy wychowawca jest zobowiązany w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dziecka podjąć działania:

- w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia – zawiadomić pogotowie ratunkowe i policję,
- w przypadku zauważenia niepokojących symptomów, zgłosić to kierownikowi.

Wychowawca.

W sytuacji, gdy podejrzewa, że wychowanek jest krzywdzony:

1. Udziela bezpośredniej pomocy wychowankowi, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie.
2. Wypełnia Kartę zgłoszenia podejrzenia przemocy – załącznik 3.
3. Sporządza notatkę służbową.
4. Wychowawca, który przyjął zgłoszenie podejrzenia przemocy wobec dziecka, przekazuje wszelkie informacje wychowawcy prowadzącemu, który od tego momentu monitoruje sytuację wychowanka i prowadzi obserwację.
5. Wychowawca prowadzący zamieszcza wpisy w Arkuszu Spostrzeżeń – załącznik 9
6. Udziela wychowankowi wsparcia na wszystkich etapach pomocy.
7. Wychowawca prowadzący po 3 miesiącach od zgłoszenia podczas oceny sytuacji dziecka przekazuje arkusze spostrzeżeń do pedagoga.

Pedagog placówki.

W sytuacji podejrzenia przemocy wobec wychowanka:

1. Udziela bezpośredniej pomocy wychowankowi.
2. Zbiera informacje w celu wstępnego zdiagnozowania sytuacji. Dane te pozyskuje od:
 - innych wychowawców,
 - samego wychowanka,
 - rodziców/ opiekunów prawnych,

3. Przeprowadza we współpracy z innymi wychowawcami oraz innymi osobami zaangażowanymi w pomoc wychowankowi, ocenę zagrożenia małoletniego przemocą.
4. Współpracuje z kierownikiem w podejmowaniu interwencji:
 - informuje kierownika każdym przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie,
 - gromadzi i przetrzymuje wszelką dokumentację, w tym opracowuje plan
5. Monitoruje sytuację dziecka poprzez kontakt z innymi wychowawcami, pracownikami dbając jednocześnie o zapewnienie poufności i niewłączanie osób nie związanych z pracą nad konkretnym przypadkiem.
6. Współpracuje ze specjalistami – z poradni specjalistycznych, do których kierowany jest małoletni lub jego rodzice.
7. Informuje rodziców/opiekunów prawnych o podjętych działaniach na rzecz wychowanka,
8. Konsultuje prowadzone sprawy ze specjalistami w poradniach specjalistycznych.
9. Prowadzi dokumentację dot. udzielanej pomocy psychologiczno - pedagogicznej (w tym rejestr podejrzenia lub krzywdzenia wychowanków oraz całą dokumentację dotyczącą każdego wychowanka objętego pomocą).

Kierownik ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej:

1. Organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla osoby doznającej przemocy.
2. Określa zasady prowadzenie dokumentacji i jej archiwizowania.
3. Współpracuje z instytucjami zewnętrznymi działającymi na rzecz wspierania i pomocy ofiarom przemocy domowej.
4. Zapewnia pomoc wychowawczą w realizacji ich zadań, ułatwiając im np. możliwość konsultacji trudnych przypadków ze specjalistami, wspiera w zakresie reagowania na przemoc w rodzinie wobec wychowanka.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie:

1. W porozumieniu z kierownikiem ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej występuje do sądu rodzinnego i prokuratury, ośrodka pomocy społecznej z zawiadomieniem o zagrożeniu nieletniego krzywdzeniem.
2. Podpisuje wszystkie pisma wychodzące na zewnątrz w sprawach krzywdzenia wychowanka.

III. Zasady i procedury postępowania w przypadku zagrożenia cyfrowego.

- 1. Zasady i procedury postępowania wychowawców i innych pracowników WPPR w Szczecinku w przypadku podejrzenia lub zaistnienia „cyberprzemocy”.**

Postanowienia ogólne.

1. Placówka prowadzi działania profilaktyczne uświadamiające o zagrożeniach płynących z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych.
2. Niniejsze procedury zawierają zasady postępowania wychowawców i innych pracowników w sytuacji podejrzenia lub ujawnienia cyberprzemocy.
3. Z niniejszymi procedurami zapoznawani są wychowankowie naszej placówki.

Opis procedury reagowania placówki na ujawnienie cyberprzemocy.

Zapewnienie wychowankowi bezpieczeństwa w placówce jest jednym z najważniejszych zadań. Ujawnienie zjawiska cyberprzemocy wymaga podjęcia w ośrodku konkretnych działań interwencyjnych.

Ujawnienie przypadku cyberprzemocy:

Osobami, które mogą zgłosić o podejrzeniu lub zaistnieniu cyberprzemocy mogą być:

- poszkodowany,
- jego rodzice (opiekunowie),
- inni wychowankowie,
- świadkowie zdarzenia,
- wychowawcy.

Ustalenie okoliczności zdarzenia:

W placówce zgłaszanie wypadków cyberprzemocy odbywa się według następującej zasady:

1. wychowanek – osoba doznająca przemocy lub świadek cyberprzemocy informuje wychowawcę, pedagoga lub kierownika o wystąpieniu takiego zjawiska,
2. jeśli wiedzę o zajściu posiada wychowawca, powinien przekazać informację do kierownika lub pedagoga.
3. Zespół powinien dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie,
4. do obowiązków placówki należy ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków, przeprowadzenie rozmów z ofiarą, świadkami i sprawcami incydentu.
5. wychowawca w miarę możliwości zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.

Zabezpieczenie dowodów:

1. wszelkie dowody cyberprzemocy należy zabezpieczyć i zarejestrować.
2. zanotowana zostaje data i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.

Rejestracja dowodów cyberprzemocy:

1. telefon komórkowy (nie wolno kasować wiadomości, trzeba zapisywać zarówno te tekstowe jak też zdjęcia, nagrania z dyktafonu czy filmy),
2. komunikatory (w niektórych serwisach jest możliwość zapisywania rozmów w tzw. archiwach. Jeżeli nie ma takiej możliwości, można rozmowę skopiować do edytora tekstowego i wydrukować),
3. strona www (można zapisać widok strony przez naciśnięcie klawisza CTRL i Print Screen, a następnie wykonać operację "wklej" w dokumencie Word lub Paint),
4. e-mail (trzeba zapisać wiadomość i to nie tylko treść, ale całą wiadomość, ponieważ może to pomóc w ustaleniu pochodzenia wiadomości).

Zidentyfikowanie sprawcy cyberprzemocy:

1. Placówka podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy.
2. W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić placówka kontaktuje się z policją.

Działania wobec sprawcy cyberprzemocy:

1. W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest wychowanek placówki, podejmuje się następujące działania:
 - a) przeprowadza się rozmowę z wychowankiem – sprawcą o jego zachowaniu,
 - b) celem rozmowy jest ustalenie okoliczności zdarzenia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i próbowanie rozwiązania sytuacji konfliktowej,
 - c) sprawca otrzymuje jasny i zdecydowany komunikat o tym, że placówka nie akceptuje żadnych form przemocy,
 - d) podczas rozmowy z wychowankiem omówione zostają skutki jego postępowania oraz zostaje on poinformowany o konsekwencjach jakie zostaną wobec niego zastosowane,
 - e) sprawca zostaje zobowiązany do usunięcia szkodliwych materiałów z sieci,
 - f) znalezienie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy,
 - g) w sytuacji, kiedy istnieje kilku sprawców, rozmowy przeprowadzone są z każdym osobno;
2. Objęcie sprawcy pomocą psychologiczno- pedagogiczną:
 - a) zostaje objęty pomocą, podczas której ma dążyć do zmiany postępowania swojego niewłaściwego zachowania,
 - b) pomocy udziela wychowawca lub pedagog,
 - c) w szczególnym przypadku zostaje skierowany na dalsze badania specjalistyczne i terapię, np. do poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Środki dyscyplinarne wobec sprawcy:

1. Wobec sprawcy cyberprzemocy placówka stosuje standardowe konsekwencje jak wobec sprawców każdej przemocy, zawarte w Regulaminie Wychowanków.
2. Celem sankcji jest zatrzymanie przemocy, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu małoletniemu wzbudzenie w sprawcy refleksji na temat swojego zachowania,
3. Podejmując decyzję o karze pod uwagę brane są:
 - a) czas trwania prześladowania,
 - b) świadomość popełnionego czynu,
 - c) motywację sprawcy,
 - d) rodzaj rozpowszechnionego materiału.

Działania wobec ofiary cyberprzemocy:

1. Ofiara cyberprzemocy otrzymuje pomoc pedagogiczną udzielaną przez wychowawcę lub pedagoga.
2. Podczas rozmowy z wychowankiem, który jest ofiarą cyberprzemocy, zapewnia się go o tym, że postąpił właściwie zgłaszając wydarzenie oraz rozumie się, w jak trudnej jest sytuacji. Otrzymuje zapewnienie, że nikt nie ma prawa tak się wobec niego zachowywać oraz że placówka nigdy nie będzie tolerowała aktów przemocy.
3. Ofiara otrzymuje poradę, jak ma się zachowywać, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa: nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą, nie kasować dowodów tj. e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów. Ważna jest też zmiana danych kontaktowych np. na komunikatorze, zmiana adresu e-mail, a nawet w szczególnie trudnych sytuacjach numeru telefonu (oczywiście robią to rodzice).
4. Podczas rozmowy z wychowankiem zwraca się uwagę na jego pozawerbalne zachowanie (zażenowanie, smutek, poczucie winy).
5. Monitorowana jest sytuacja w kierunku, czy nie są stosowane wobec niego żadne akty odwetu.

Ochrona świadków, którzy zgłaszają zdarzenie:

Podczas interwencji nie naraża się świadka na groźby i zdarzenia ze strony sprawcy. Całe postępowanie prowadzone jest w sposób bardzo dyskretny i poufny. Podczas takiej rozmowy wychowawca, pedagog, kierownik wzbudza swoim zachowaniem zaufanie oraz poczucie bezpieczeństwa oraz wykazuje zrozumienie i empatię.

Sporządzenie dokumentacji z zajęcia.

Wychowawca, pedagog sporządza notatkę służbową z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym oraz świadkami zdarzenia. Jeżeli rozmowa jest przeprowadzona w obecności innego wychowawcy, to również ją podpisuje. Zabezpieczone dowody są załączone do dokumentacji.

Powiadomienie sądu rodzinnego i policji.

1. W przypadku, gdy wychowanek- sprawca nie zaniechał dotychczasowego postępowania, następuje zawiadomienie o sprawie sądu rodzinnego, w szczególności, kiedy pojawiają się informacje o innych przejawach demoralizacji.
2. W wypadku bardzo drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa kierownik placówki zgłasza ten fakt policji, która prowadzi dalsze działania.
3. W przypadku gdy sprawca przemocy ma zasądzony nadzór kuratora jest on również informowany.

III. Zasady i procedury postępowania wychowawcy i innych pracowników WPPR w przypadku podejrzenia dostępu wychowanków do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych.

Podstawy prawne uruchomienia procedury:

Kodeks karny, art. 200 § 1–5 kk, art. 200a kk, art. 200b kk, art. 202 § 1-4b, art. 256 kk, art. 257.

Rodzaj zagrożenia objętego procedurą:

Zagrożenie łatwym dostępem do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia małoletnich popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków; niebezpieczeństwo werbunku dzieci i młodzieży do organizacji nielegalnych i terrorystycznych).

Telefony/kontakty alarmowe krajowe.

Zgłaszanie nielegalnych treści: www.dyzurnet.pl, numer alarmowy 112, policja 997

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.

Reakcja placówki w przypadku pozyskania wiedzy o wystąpieniu zagrożenia jest zależna od tego, czy: (1) treści te można bezpośrednio powiązać z wychowankiem, czy też (2) treści nielegalne lub szkodliwe nie mają związku z wychowankiem, lecz wymagają kontaktu z odpowiednimi służbami.

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.

W pierwszej kolejności zostają zabezpieczone dowody w formie elektronicznej (pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, e-maile, zrzuty ekranu), znalezione w Internecie lub w komputerze małoletniego. Zabezpieczenie dowodów jest zadaniem wychowawców lub opiekunów prawnych nieletniego, w czynnościach tych wspomaga ich pracownik posiadający odpowiednie kompetencje techniczne.

Identyfikacja sprawcy(-ów).

W identyfikacji sprawców kluczową rolę odgrywają zgromadzone dowody. W procesie udostępniania nielegalnych i szkodliwych treści małoletnim biorą udział na ogół: twórca treści – np. pornograficznych oraz osoby, które udostępniły je małoletniemu. Często są nimi rówieśnicy, dzieci sąsiadów. Placówka informuje wszystkich rodziców/prawnych opiekunów małoletnich uczestniczących w zdarzeniu o sytuacji i roli ich dzieci.

Działania wobec sprawców zdarzenia placówki /spoza placówki.

W przypadku udostępniania przez wychowanka treści opisanych wcześniej jako szkodliwe nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia przeprowadza się z nim rozmowę na temat jego postępowania i w jej trakcie uzmysławia mu szkodliwość prowadzonych przez niego działań. Działania placówki koncentrują się na aktywnościach wychowawczych. W przypadku upowszechniania przez sprawców treści nielegalnych (np. pornografii dziecięcej) zostaje złożone zawiadomienie o zdarzeniu na policji.

Działania wobec ofiar zdarzenia.

Wychowanków – ofiary i świadków zdarzenia – począwszy od pierwszego etapu interwencji otacza się opieką psychologiczno-pedagogiczną.

Rozmowę z wychowankiem przeprowadza się z uwzględnieniem jego komfortu psychicznego, z poszanowaniem poufności i podmiotowości ze względu na fakt, iż kontakt z treściami nielegalnymi może mieć bardzo szkodliwy wpływ na jego psychikę. W trakcie rozmowy ustala się okoliczności uzyskania przez ofiarę dostępu do ww. treści.

W przypadku kontaktu wychowanka z treściami szkodliwymi placówka dokładnie bada w jaki sposób do niego doszło. Poszukiwanie przez niego tego typu treści w sieci lub podszywanie ich wychowankowi przez innych może być oznaką niepokojących incydentów ze świata rzeczywistego, np. kontaktów z osobami handlującymi narkotykami czy udziału w procesie rekrutacji do sekty lub innej niebezpiecznej grupy.

Aktywności wobec świadków.

W przypadku, gdy informacja na temat zdarzenia dotrze do środowiska rówieśniczego ofiary – w klasie czy szkole – podejmowane są działania edukacyjne i wychowawcze.

Współpraca z policją i sądami rodzinnymi.

W przypadku naruszenia prawa, np. rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem małoletniego lub prób uwiedzenia małoletniego w wieku do 15 lat przez osobę dorosłą, placówka – niezwłocznie powiadamia policję.

Współpraca ze służbami i placówkami specjalistycznymi.

Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać potrzebę skorzystania przez ofiarę ze specjalistycznej opieki psychologicznej. Decyzja o takim kontakcie i skierowaniu na terapię zostaje podjęta w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego.

IV. Zasady i procedury postępowania wychowawców i innych pracowników w przypadku naruszenia prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku wychowanka lub pracownika.

Podstawy prawne uruchomienia procedury.

Kodeks karny, art. 190a, RODO 30.

Rodzaj zagrożenia objętego procedurą.

Zagrożenie to polega na naruszeniu prywatności wychowanka lub pracownika placówki poprzez nieodpowiednie lub niezgodne z prawem wykorzystanie danych osobowych lub wizerunku wychowanka albo pracownika. Podszywanie się pod inną osobę, wykorzystywanie jej wizerunku lub danych osobowych w celu wyrządzenia jej szkody osobistej lub majątkowej jest w świetle polskiego prawa przestępstwem.

Często naruszenia prywatności łączy się z cyberprzemocą.

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia.

Gdy sprawcą jest małoletni – kolega ofiary z placówki – wychowanek lub rodzice powinni skontaktować się z kierownikiem placówki, pedagogiem lub wychowawcą.

W przypadku gdy do naruszenia prywatności poprzez kradzież, wyłudzenie danych osobowych wykorzystanie wizerunku wychowanka dochodzi ze strony dorosłych osób trzecich, rodzice/opiekunowie prawni powinni skontaktować się bezpośrednio z policją i powiadomić o tym placówkę (zgodnie z Kodeksem karnym ściganie następuje wówczas na wniosek pokrzywdzonego). Istotne dla ścigania sprawcy jest uzyskanie dowodów potwierdzających, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej.

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.

W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem działania – w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu oraz adres strony, na której udostępniony został wizerunek nieletniego, konwersacja w komunikatorze, SMS).

Równolegle należy dokonać zmian tych danych identyfikujących, które zależą od ofiary, tj. haseł i loginów lub kodów dostępu do platform i portali internetowych, tak aby uniemożliwić kontynuację procederu naruszania prywatności – w działaniu tym powinna wspierać wychowanka osoba dorosła.

Jeśli wykradzione dane zostały wykorzystane w celu naruszenia dobrego wizerunku ofiary bądź w innych celach niezgodnych z prawem, należy wyjaśnić te działania i usunąć skutki, także te widoczne w Internecie. Likwidacja stron internetowych czy profili w portalach społecznościowych, która wymagać będzie interwencji w zebrane dowody, odbywa się za zgodą policji.

Identyfikacja sprawcy(-ów).

W przypadku gdy dowody jasno wskazują na konkretnego sprawcę oraz potwierdzają, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej, zabezpiecza się i przekazuje policji. W przypadku, gdy trudno to ustalić, identyfikacji dokonać powinna policja.

W przypadku znanego sprawcy, który jednak nie działał z powyższych pobudek, placówka dąży do rozwiązania problemu w ramach działań wychowawczo-profilaktycznych uzgodnionych z rodzicami.

Działania wobec sprawców zdarzenia z placówki/spoza placówki.

Gdy sprawcą incydentu jest wychowanek z placówki, zostają wobec niego podjęte działania wychowawcze, zmierzające do uświadomienia nieodpowiedniego i nielegalnego charakteru czynów, jakich dokonał. Jednym z elementów takich działań jest zadośćuczynienie osobie poszkodowanej.

Celem tych działań jest nie tylko nabycie przez wychowanka odpowiedniej wiedzy na temat wagi poszanowania prywatności w codziennym życiu, ale trwała zmiana jego postawy

na prezentującą szacunek wobec cudzego wizerunku i prywatności. Działania takie placówka podejmuje niezależnie od powiadomienia policję/sąd rodzinny.

Kierownik placówki podejmuje decyzję w sprawie powiadomienia o incydencie policji, biorąc pod uwagę rodzaj czynu oraz wiek sprawcy, jego dotychczasowe zachowanie, postawę po odkryciu incydentu, opinie wychowawców.

Działania wobec ofiar zdarzenia.

Małoletnią ofiarę incydentu otacza się opieką psychologiczno-pedagogiczną (jeśli jest taka potrzeba) i powiadamia się o działaniach podjętych w celu usunięcia skutków działania sprawcy (np. usunięcie z Internetu intymnych zdjęć ofiary, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym).

Działania wobec świadków.

Gdy kradzież tożsamości bądź naruszenie dobrego imienia ofiary jest znane szerszemu gronu wychowanków w placówce, podjęte zostają wobec nich działania wychowawcze, zwracające uwagę na negatywną ocenę narażania na uszczerbek wizerunku wychowanka – koleżanki lub kolegi – oraz odpowiedzialność prawną.

Współpraca z policją i sądami rodzinnymi.

Gdy naruszenie prywatności czy wyłudzenie lub kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem ofierze szkody majątkowej lub osobistej, placówka powiadamiają o tym policję.

V. Zasady i procedury postępowania w przypadku nawiązania przez wychowanków niebezpiecznych kontaktów w Internecie – uwodzenie, zagrożenie pedofilią.

Podstawy prawne uruchomienia procedury.

Kodeks karny: art. 200, art. 200a § 1 i 2, art. 286 § 1.

Rodzaj zagrożenia objętego procedurą (opis).

Zagrożenie obejmuje kontakt osoby dorosłej z nieletnim w celu zainicjowania znajomości prowadzących do wyłudzenia poufnych informacji, nawiązania kontaktów seksualnych, skłonienia nieletniego do zachowań niebezpiecznych dla jego zdrowia i życia lub wyłudzenia własności (np. danych, pieniędzy, cennych przedmiotów rodzinnych).

Telefony alarmowe krajowe.

Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży: 116 111, <https://116111.pl/>

Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci:
800 100 100, <https://800100100.pl/>

Zgłaszanie nielegalnych treści: dyzurnet.pl dyzurnet@dyzurnet.pl,
801 615 005

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia.

Każda osoba, która posiada informację o w/w problemie powinna niezwłocznie powiadomić pracowników placówki. Placówka powiadamia właściwe organy ścigania. Zdarza się, że informacja uzyskiwana jest ze środowiska rówieśników ofiary.

Kluczowe znaczenie w działaniach placówki ma czas reakcji – szybkość przeciwdziałania zagrożeniu ze względu na niezwykle szkodliwe konsekwencje realizacji kontaktu online, przeradzającego się w zachowania w świecie rzeczywistym: uwiedzenie i wykorzystanie seksualne, kidnaping, a także wyłudzenie pieniędzy czy przedmiotów dużej wartości. W przypadku niebezpiecznych kontaktów inicjowanych w Internecie może dochodzić do zagrożenia życia i zdrowia małoletniego, szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.

Zidentyfikowanie i zabezpieczenie w placówce, w formie elektronicznej, dowodów działania dorosłego sprawcy uwodzenia (zapisy rozmów w komunikatorach czy na portalach społecznościowych, zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail). Jednocześnie bezzwłocznie zawiadomienie policji o wystąpieniu zdarzenia.

Identyfikacja sprawcy(-ów).

Ze względu na bezpieczeństwo, podjęte działania mają na celu dotarcie do sprawcy oraz zabezpieczenie i przekazanie zebranych dowodów organom ścigania. Identyfikacja sprawcy wykracza poza kompetencje i możliwości placówki w większości przypadków uwodzenia przez Internet.

Działania wobec sprawców z placówki/spoza placówki.

Placówka nie podejmuje aktywności zmierzających bezpośrednio do kontaktu ze sprawcą. Naszym zadaniem jest zebranie dowodów i opieka nad ofiarą i ewentualnymi świadkami.

Działania wobec ofiar zdarzenia.

Pierwszą czynnością w ramach reakcji na zagrożenie jest otoczenie ofiary pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

Wszelkie działania placówki wobec dziecka są uzgadniane z rodzicami/opiekunami prawnymi i inicjowane za ich zgodą.

Działania wobec świadków.

Jeżeli zgłaszającym zagrożenie był rówieśnik ofiary, należy docenić jego prospołeczną postawę.

Współpraca z policją i sądami rodzinnymi.

W przypadkach naruszenia prawa – szczególnie w przypadku uwodzenia dziecka do lat 15 – placówka powiadamia policję lub sąd rodzinny.

Współpraca ze służbami społecznymi i placówkami specjalistycznymi

W przypadkach uwiedzenia małoletnich przez osoby dorosłe rekomenduje się – skierowanie ofiary na terapię do placówki specjalistycznej opieki psychologicznej.

VI. Zasady i procedury postępowania w przypadku informacji o seksingu, prowokacyjnych zachowaniach i aktywności seksualnej w celu osiągnięcia dochodu przez wychowanków.

Podstawy prawne uruchomienia procedury.

Kodeks karny – art. 191a, art. 202 § 1–4c.

Rodzaj zagrożenia objętego procedurą.

Seksting to przesyłanie wiadomości drogą elektroniczną w formie wiadomości MMS lub z wykorzystaniem różnych aplikacji i komunikatorów albo publikowanie np. na portalach (społecznościowych) prywatnych treści, głównie zdjęć lub filmów, o kontekście seksualnym, erotycznym.

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia.

Każda osoba, która posiada informację o w/w problemie powinna niezwłocznie powiadomić pracowników placówki. Czasami informacja dociera do placówki bezpośrednio od dziecka lub z grona bliskich jego znajomych. W rzadkich wypadkach wychowawcy i inni pracownicy sami identyfikują takie zdarzenia w sieci. Delikatny charakter sprawy, a także odpowiedzialność karna sprawcy, wymagają zachowania daleko posuniętej dyskrecji i profesjonalnej reakcji. Niekiedy zgłoszenia dokonują ofiary lub osoby je znające.

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

Wyróżniamy 3 podstawowe rodzaje sekstingu, które skutkują koniecznością realizacji zmodyfikowanych procedur reagowania:

Rodzaj 1. Wymiana materiałów o charakterze seksualnym następuje tylko w ramach związku między dwojgiem rówieśników. Materiały nie uległy rozprzestrzenieniu dalej.

Rodzaj 2. Materiały o charakterze seksualnym zostały rozesłane większej liczbie osób, jednak nie dochodzi do cyberprzemocy na tym tle. Młodzież traktuje materiał jako formę wyrażenia siebie.

Rodzaj 3. Materiały zostały rozesłane większej liczbie osób (bez względu na intencje) i na tym tle dochodzi do cyberprzemocy.

Identyfikacja sprawcy (-ów).

Identyfikacja sprawcy jest możliwa przede wszystkim dzięki zabezpieczeniu dowodów – przesyłanych zdjęć czy zrzutów ekranów portali, w których opublikowano zdjęcie(-a). W niektórych przypadkach seksting może nosić znamiona przestępstwa związanego z produkcją oraz rozpowszechnianiem materiałów pornograficznych z udziałem osoby nieletniej (poniżej 18. r.ż.) – art. 202 § 3 i 4 kk, dlatego skrupulatność i wiarygodność dokumentacji ma duże znaczenie. Należy przy tym przestrzegać zasad dyskrecji, szczególnie w środowisku rówieśniczym ofiary.

Działania wobec sprawców zdarzenia z placówki/spoza placówki.

Zidentyfikowani małoletni sprawcy sekstingu są wezwani do kierownika placówki, gdzie zostają im przedstawione dowody ich aktywności. Niezależnie od zakresu negatywnych zachowań i działań, wszyscy sprawcy otrzymują wsparcie pedagogiczne i psychologiczne.

Działania wobec ofiar zdarzenia.

W razie upublicznienia przypadku sekstingu w środowisku rówieśniczym pierwszą reakcją placówki oprócz dokumentacji dowodów, jest otoczenie opieką psychologiczno-pedagogiczną ofiary oraz zaproponowanie odpowiednich działań wychowawczych. Rozmowa na temat identyfikacji potencjalnego sprawcy jest realizowana z uwzględnieniem komfortu psychicznego małoletniego – ofiary sekstingu, z jego poszanowaniem.

Działania wobec świadków.

Jeśli przypadek sekstingu zostanie upowszechniony w środowisku rówieśniczym, np. poprzez media społecznościowe czy MMS, wśród małoletnich, publikację na portalu

społecznościowym, placówka podejmuje działania wychowawcze, uświadamiające negatywne aspekty moralne sekstingu oraz narażanie się na dotkliwe kary osób, które go stosują.

Współpraca z policją i sądami rodzinnymi.

W przypadku publikacji lub upowszechniania zdjęć o charakterze pornografii dziecięcej (co jest wykroczeniem ściganym z urzędu) kierownik placówki w porozumieniu z Dyrektorem PCPR powiadamia o tym zdarzeniu policję lub sąd rodzinny.

VII. Zasady i procedury postępowania w przypadku stwierdzenia bezkrytycznej wiary w treści zamieszczone w Internecie, nieumiejętność odróżnienia treści prawdziwych od nieprawdziwych, skutków szkodliwości reklam.

Podstawy prawne uruchomienia procedury.

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. 2020, poz. 910, z późn. zm.).

Rodzaj zagrożenia objętego procedurą.

Brak umiejętności odróżniania informacji prawdziwych od nieprawdziwych publikowanych w Internecie, bezkrytyczne uznawanie za prawdę też publikowanych na forach internetowych, kierowanie się informacjami zawartymi w reklamach. Taka postawa nieletnich prowadzi do zagrożeń życia i zdrowia (np. stosowania wyniszczającej diety, samookaleczeń), oraz skutkuje rozczarowaniami i porażkami życiowymi (w efekcie korzystania z fałszywych informacji), utrudnia lub uniemożliwia osiąganie dobrych wyników w edukacji (korzystanie z upraszczających i zawężających wiedzę nieprofesjonalnych opracowań), a także do utrwalania się u nieletniego ambiwalentnych postaw moralnych. Działania mają na celu wyposażenie nieletnich w kompetencje pozwalające na radzenie sobie z dezinformacją i krytycznym podejściem do informacji i są elementem edukacji prowadzonej dla całej społeczności ośrodka kuratorskiego, nie tylko w ramach realizacji zapisów podstawy programowej.

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia.

Małoletni nieumiejący odróżniać prawdy od fałszu informacji publikowanych w Internecie są identyfikowani przez wychowawców w trakcie codziennej pracy wychowawczej. Procedury interwencyjne mają uzasadnienie w przypadku małoletnich podejmujących zachowania ryzykowne (np. autodestrukcyjnych lub stosujących ryzykowne diety itp.).

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.

Posługiwanie się nieprawdziwymi informacjami zaczerpniętymi z Internetu w procesie wychowawczym każdorazowo są zauważone przez wychowawcę, przeanalizowane i skomentowane.

Działania wobec sprawców zdarzenia z placówki /spoza placówki.

Opublikowanie sprostowania nieprawdziwych informacji i – w miarę możliwości – rozpowszechnienie go w Internecie, na portalach o zbliżonej tematyce.

ROZDZIAŁ 5

ORGANIZACJA PROCESU OCHRONY MAŁOLETNIICH W WIELOFUNKCYJNEJ PLACÓWCE POMOCY RODZINIE W SZCZECINKU I WDRAŻANIA „STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH”

1. Podział obowiązków i przydział zadań w zakresie wdrażania „Standardów ochrony małoletnich”.
2. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników placówki do stosowania standardów oraz sposób dokumentowania tej czynności.
3. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.
4. Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji.
5. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniemu po ujawnieniu krzywdzenia.
6. Udostępnianie „Standardów ochrony małoletnich”.
7. Zasady przeglądu i aktualizacji standardów.

1. Podział obowiązków w zakresie wdrażania „Standardów ochrony małoletnich”.

Podmiot	Zadanie/obowiązek	Termin
Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku	Zatwierdzenie „Standardów ochrony małoletnich” i wdrożenie ich w życie zarządzeniem	Lipiec 2024
	Opublikowanie dokumentu na stronie: http://pcpr.szczecinek.ibip.pl z zachowaniem zasady dostępności dla osób niepełnosprawnych.	Sierpień 2024
	Wyznaczenie pracownika do wdrażania w placówce zasad określonych w dokumencie	Sierpień 2024
	Podjęcie interwencji prawnej, podpisywanie pism interwencyjnych w trudnych sytuacjach.	Na bieżąco
	Określenie obiegu dokumentów związanych z rozpatrywaniem przypadków krzywdzenia małoletnich	Na bieżąco
	Przydział pedagogowi zadań związanych z postępowaniem w przypadku krzywdzenia małoletnich	Sierpień 2024
	Zapoznanie pracowników placówki z zasadami bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych i Polityką bezpieczeństwa.	Na bieżąco

	Upoważnianie kierownika placówki i wychowawców do przetwarzania danych osobowych zwykłych i szczególnej kategorii przetwarzania.	W razie potrzeby
	Przystawienie rodzicom/opiekunom prawnym treści dokumentu.	Sierpień 2024
	Zapewnianie środków finansowych na doskonalenie wychowawców	W miarę potrzeb
	Dokonywanie raz na dwa lata przeglądu i ewentualnej nowelizacji „Standardów ochrony małoletnich”	Raz na dwa lata
Dział Kadr	Dostarczenie każdemu pracownikowi nowo zatrudnianemu do zapoznania się następujących dokumentów: - Standardy ochrony małoletnich, - Polityką Bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych, - Regulamin PCPR,	Przed przystąpieniem do pracy
	Gromadzenie w dokumentacji pracowniczej, oprócz innych dokumentów wymaganych prawem, oświadczenia.	Teczka pracownicza
Kierownik placówki	Przeprowadzenie szkolenia wstępnego pracownikom placówki: omówienie treści dokumentu, zasad organizacyjnych wspierania i ochrony nieletnich, standardów obowiązujących w placówce w zakresie ochrony małoletnich, postępowania w sytuacji krzywdzenia.	Sierpień-wrzesień 2024
	Organizowanie szkoleń w ramach placówki celem doskonalenia wychowawców na temat zjawiska przemocy, skutkach, symptomach, rozpoznawaniu jej stosowania.	W ramach możliwości i potrzeb
	Wspieranie wychowawców w rozpoznawaniu krzywdzenia nieletniego.	Na bieżąco
	W czasie indywidualnych konsultacji, wyjaśnianie małoletniemu i rodzicom zasad ochrony małoletnich obowiązujących w placówce	Na bieżąco
	Przekazuje informacje na spotkaniach z rodzicami o funkcjonowaniu „Standardów ochrony małoletnich”, jego treści zasadach ochrony małoletnich w placówce	Na spotkaniu z rodzicem/opiekunem prawnym
	Kontroluje jakość dostępnych dokumentów w placówce.	Na bieżąco
	W przypadkach wątpliwości udziela wyjaśnień wychowawcą, rodzicom i małoletnim.	Na bieżąco

	Nadzoruje prawidłowość sporządzania dokumentacji.	Na bieżąco
Pedagog	Prowadzi rejestr zgłaszanych spraw dotyczących podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia nieletnich	Na bieżąco
	Przekazuje zawiadomienia o podejrzeniu krzywdzenia, które wpłynęły do placówki (telefon, maile, ustne) kierownikowi	Na bieżąco
Wychowawca	Zapoznaje się i przestrzega postanowień „Strategii ochrony małoletnich”	Sierpień 2024
	Szczegółowo zapoznaje wychowanków z treścią dokumentu.	Sierpień -wrzesień 2024
	W przypadkach podejrzenia krzywdzenia małoletniego podejmuje działania określone w poszczególnych procedurach postępowania.	Na bieżąco
	Zapoznaje z dokumentem wszystkich rodziców w najbardziej dostępnej dla nich formie.	Podczas spotkań z rodzicami

2. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników WPPR do stosowania standardów oraz dokumentowania tej czynności.

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania standardów jest Kierownik ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Przygotowanie pracowników polega na pogłębianiu wiedzy i umiejętności rozpoznawania krzywdzenia, objawów, identyfikacji ryzyka krzywdzenia i podejmowania, zgodnie z prawem właściwych działań, a także wiedzy z zakresu odpowiedzialności prawnej w przypadku zaniechania postępowania w celu ochrony i wsparcia nieletnich.

Zakres szkoleń ustalany jest na podstawie wyników diagnozy potrzeb pracowników w tym zakresie.

Diagnozę potrzeb w zakresie doskonalenia przeprowadza się w terminie do 15 września każdego roku.

W placówce organizuje się wewnętrzne doskonalenie wychowawców. Za ich organizację i przebieg odpowiada kierownik placówki.

Każda forma doskonalenia jest potwierdzana zaświadczeniem o uczestnictwa. W każdym przypadku sporządzana jest lista obecności uczestników.

Dokumentację doskonalenia gromadzi i przechowuje Dział Kadr.

Imienne zaświadczenia umieszczane są w teczkach akt osobowych pracowników.

3. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o podejrzeniu krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich w WPPR w Szczecinku:

1. Joanna Baranowska - kierownik ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej
2. Anna Szerszeń – pedagog WPPR w Szczecinku.
3. Wychowawcy WPPR w Szczecinku

Z wychowawcami placówki można kontaktować się: osobiście lub telefonicznie.

W przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego zawiadomienie o przemoc można zostawić pierwszemu spotkanemu wychowawcy placówki.

4. Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji.

Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich zakładana jest imiennateczka z nazwiskiem małoletniego. Teczkę zakłada i prowadzi pedagog.

Do czasu zakończenia sprawy teczka pozostaje w placówce i jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.

W teczce umieszcza się:

- Zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia – załącznik 3;
- Notatka służbowa z rozmowy ze zgłaszającym,
- Kwestionariusz oceny ryzyka występowania przemocy – załącznik 5 lub 7.
- Notatki z rozmów z nieletnim i osobą jemu najbliższą lub niekrzywdzącym rodzicem/opiekunem.
- Notatka z rozmowy z osobą krzywdzącą – o ile taka będzie przeprowadzana.
- Korespondencję pomiędzy np. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, sądem rodzinnym, Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi.
- Plan wspierania małoletniego krzywdzonego.
- Karty monitorowania zachowania krzywdzonego, opinie wychowawcy.
- Ocena efektywności wsparcia.
- Wykaz telefonów, adresów instytucji świadczących wsparcie ofiarom przemocy.

5. Zasady ustalania planu wsparcia wychowanka po ujawnieniu krzywdzenia.

Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu jego krzywdzenia opracowuje wychowawca z pedagogiem placówki i kierownikiem.

Struktura dokumentu „Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia”

- podstawa prawna. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie organizacji i świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1798 - § 2 ust. 2,
- imię i nazwisko ucznia,
- imiona i nazwiska wychowawców sporządzających plan wsparcia,
- tytuł, z jakiego został opracowany plan wsparcia,
- diagnoza sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia,
- cel wsparcia małoletniego,
- identyfikacja zasobów wewnętrznych ośrodka oraz źródeł zewnętrznych wsparcia małoletniego - ofiary krzywdzenia,
- zakres współdziałania placówki z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia małoletniego,
- zakres, wymiar godzin, okres wsparcia udzielonego nieletniemu,
- formy i metody wsparcia małoletniego,
- ocena efektywności wsparcia udzielonego małoletniemu.

1. Przeprowadzenie diagnozy sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia:
 - a) charakterystyka doznanej krzywdy (rodzaj doznanej krzywdy, okoliczności doznanej krzywdy, stopień naruszenia prawa, stopień zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego – w obszarze zdrowia, życia, rozwoju nieletniego),
 - b) analiza dostępnej dokumentacji, np. wyniki rozmów z wychowankiem, wyniki obserwacji (zachowanie, wygląd) dokonane przez np. rodziców, wychowawców, innych pracowników oraz instytucji wspomagających ochronę dziecka, specjalistów – psychologów, pedagoga, terapeutę,
 - c) określenie czynników ryzyka doznanej krzywdy oraz czynników wsparcia wychowanka– ustalenie indywidualnych potrzeb ofiary krzywdzenia w obszarze jej zdrowia/życia, zdrowia psychicznego, funkcjonowania emocjonalno-społecznego oraz w obszarze prawnym i socjalnym.
2. Zdefiniowanie celu oferowanego wsparcia, np.:
 - a) udzielanie systematycznej pomocy, np. psychologiczno-pedagogicznej, terapeutycznej, prawnej,
 - b) zapewnienie specjalistycznego wsparcia dziecku/jego rodzinie,
 - c) wdrożenie działań mających przywrócić równowagę emocjonalną małoletniego
 - d) złagodzenie psychicznych i behawioralnych objawów skrzywdzenia złagodzenie stresu, lęku małoletniego,
 - e) zapewnienie bezpieczeństwa (np. socjalnego, psychicznego, prawnego),
 - f) wzmacnianie poczucia własnej wartości
 - g) kształcenie umiejętności radzenia sobie z brakiem akceptacji społecznej, izolowaniem, dyskredytowaniem, z trudnymi sytuacjami w środowisku rodzinnym i społecznym
3. Identyfikacja zasobów wewnętrznych placówki oraz źródeł zewnętrznych wsparcia małoletniego - ofiary krzywdzenia, np.:
 - a) zasoby wewnętrzne placówki: wychowawcy, specjaliści zatrudnieni w PCPR w Szczecinku, rodzice/opiekunowie prawni małoletniego,
 - b) źródła zewnętrzne wsparcia małoletniego krzywdzonego, np. sąd rodzinny, kurator sądowy, policja, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, służba zdrowia, MOPS, organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.
4. Ustalenie zakresu współdziałania placówki z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia nieletniego.
5. Ustalenie harmonogramu działań w ramach wsparcia udzielanego małoletniemu.
6. Ustalenie zakresu, wymiaru godzin, okresu wsparcia:
 - a) zakres wsparcia wynika ze zdiagnozowanych w różnych obszarach indywidualnych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych oraz psychofizycznych nieletniego – ofiary krzywdzenia,
 - b) wymiar godzin i okres, w jakim będzie udzielane wsparcie zależy od doświadczanych przez małoletniego skutków krzywdy oraz zaobserwowanych efektów wsparcia dziecka w okresie ich monitorowania.
7. Ustalenie form i metod wsparcia małoletniego:

Przykładowe formy pracy:

 - a) indywidualna – konsultacje indywidualne; praca indywidualna z dzieckiem w zależności od rodzaju krzywdy – pomoc prawna, medyczna, indywidualne zajęcia terapeutyczne
 - b) zespołowa: warsztaty rozwojowe, lekcje wychowawcze, zajęcia grupowe.

Przykładowe metody wsparcia krzywdzonego małoletniego:

 - a) bezpośrednia rozmowa z małoletnim prowadzona przez wychowawcę/ pedagoga/ psychologa

- b) zajęcia psychologiczno-pedagogiczne,
 - c) obserwacja małoletniego.
8. Ocena efektywności udzielanego wsparcia:
- a) sposób monitorowania efektów wsparcia - wyniki obserwacji prowadzonej przez wychowawców;
 - b) wyniki rozmów z małoletnim;
 - c) efekty wsparcia udzielanego dziecku przez podmioty zewnętrzne;
 - d) analiza dostępnej dokumentacji;
 - e) ocena efektów wsparcia - ocena adekwatności udzielonego wsparcia do zdiagnozowanych potrzeb ofiary krzywdzenia.

6. Udostępnianie „Standardów ochrony małoletnich”.

W placówce opracowane zostały dwie wersje dokumentu „Standardów ochrony małoletnich:

1. Wersja „zupełna”, inaczej kompletna,
2. Wersja „skrótowa” – przeznaczona dla małoletnich.

Wersja „zupełna” jest dostępna w placówce opiekuńczo-wychowawczej -Wielofunkcyjnej Placówce Pomocy Rodzinie Szczecinku. Wgląd w wersję „zupełną” mają: wszyscy pracownicy placówki, rodzice, zewnętrzne podmioty uprawnione do kontroli.

Wersję „skrótową” umieszcza się na tablicy informacyjnej w placówce.

7. Zasady przeglądu i aktualizacji dokumentu „Standardy ochrony małoletnich”.

1. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku dokonuje oceny stopnia znajomości i poprawności stosowania „Standardów ochrony małoletnich” na bieżąco, w ramach sprawowanego nadzoru.
2. W przypadku zmian prawa, wymagającego ich wdrożenia w dokumencie nowelizacje są wprowadzane na tych samych zasadach, które obowiązywały przy wdrożeniu dokumentu do obrotu prawnego w placówce.
3. W celu oceny funkcjonalności i przydatności dokumentu w placówce prowadzone są ewaluacje typu:
 - a) in-term (w trakcie posługiwania się i stosowania opracowania),
 - b) ex- post (po upływie dwóch lat od daty wdrożenia).

ROZDZIAŁ 6 ZAPISY KOŃCOWE

1. „Standardy ochrony małoletnich” wchodzi w życie z dniem 01.08.2024 r.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla wychowawców placówki, nieletnich i ich rodziców/opiekunów prawnych poprzez zamieszczenie na stronie internetowej PCPR w Szczecinku, jak również poinformowanie rodziców nieletnich/opiekunów prawnych podczas spotkań z wychowawcą.

.....
miejsowość, data

OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI I ZOBOWIĄZANIU DO PRZESTRZEGANIA
PODSTAWOWYCH ZASAD OCHRONY NIELETNICH

Ja, nr PESEL.....

oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

.....
Podpis

.....
miejsowość, data

OŚWIADCZENIE O ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH
W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNIH WIELOFUNKCYJNEJ PLACÓWCE
POMOCY RODZINIE W SZCZECINKU

Ja, nr PESEL.....

oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich stosowanymi
w WPPR w Szczecinku oraz deklaruję, że będę ich przestrzegać.

.....
Podpis

Wzór Karty zgłoszenia krzywdzenia małoletniego

KARTA ZGŁOSZENIA PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO

Dotyczy dziecka:			
Osoba zgłaszająca:	Imię i nazwisko:		
	Dane do kontaktu:		
	Stopień pokrewieństwa :		
	Zródło wiedzy lub informacji o przemocy		
Data zgłoszenia:			
Forma zgłoszenia:	Pisemna, bezpośrednio, listownie, drogą listowną [niepotrzebne skreślić]		
Fakty wskazujące na stosowaną przemoc podane przez osobę zgłaszającą:			
Inne informacje o dziecku, rodzinie,			
Wskazanie potencjalnej osoby stosującej przemoc			
Podpis osoby zgłaszającej:		Podpis osoby przyjmującej zgłoszenie:	

Data:

Oświadczenie o zachowaniu poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia małoletniego oraz przetwarzanych danych osobowych

Oświadczenie o poufności

1. Oświadczam, że:

- 1) zapoznano mnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych, a w szczególności z treścią ogólnego Rozporządzenia o ochronie danych UE z dnia 27 kwietnia 2016 r. oraz Ustawy o Ochronie Danych Osobowych;
- 2) zapoznano mnie ze „Standardami Ochrony Małoletnich”, wdrożonych
- 3) w Wielofunkcyjnej Placówce Pomocy Rodzinie w Szczecinku.
- 4) zachowam poufność informacji i danych, które uzyskałam/em przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz że znane mi są przepisy o odpowiedzialności karnej za udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu osobom nieupoważnionym.

2. Zobowiązuję się do:

- 1) przetwarzania danych osobowych wyłącznie w zakresie i celu przewidzianym w powierzonych przez Administratora obowiązkach;
- 2) nieujawniania danych zawartych w zbiorach danych, do których uzyskałem (am) dostęp za upoważnieniem administratora danych;
- 3) nieujawniania sposobów zabezpieczeń danych osobowych przetwarzanych w szkole;
- 4) wykonywania operacji przetwarzania danych, zgodnie z Regulaminem Ochrony Danych Osobowych;
- 5) zabezpieczenia tych danych przed dostępem osób nieupoważnionych;
- 6) ochrony danych osobowych przed przypadkowym lub niezgodnym z prawem zniszczeniem, utratą, modyfikacją danych osobowych, nieuprawnionym ujawnieniem danych osobowych, nieuprawnionym dostępem do danych osobowych oraz przetwarzaniem;
- 7) zgłaszania incydentów naruszenia zasad ochrony danych osobowych Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych lub bezpośrednio przełożonemu.

Przyjmuję do wiadomości, iż postępowanie sprzeczne z powyższymi zobowiązaniami może być uznane przez Administratora za naruszenie przepisów Ustawy o Ochronie Danych osobowych oraz Rozporządzenia o ochronie danych UE z dnia 27 kwietnia 2016 r.

.....
(miejscowość, data)

.....
(czytelny podpis pracownika)

L.p.	Symptomy wskazujące na zaniedbanie (forma przemocy)	Tak	nie
	Nieadekwatne ubranie do pory roku lub pogody		
	Niedowaga, niedożywienie, zmęczenie, podkrążone oczy		
	Brudna odzież		
	Brudne ciało		
	Nieprzyjemny zapach (insekty)		
	Brak podręczników i przyborów szkolnych		
	Kradzieże jedzenia lub innych przedmiotów		
	Przebywanie poza domem w późnych godzinach		
	Bardzo częste przebywanie poza domem niezależnie od pory roku		
	Ma dorosłych „kolegów”		
	Nie ma kolegów wśród rówieśników		
	Z trudem nawiązuje relacje		
	Izoluje się od rówieśników		
	Bije się po głowie/twarzy lub wrywa sobie włosy		
	Często ma ślady zadrapań/siniaków		
	Często odnosi obrażenia (skręcenia, złamania, skaleczenia)		
	Bije innych		
	Zawiera przyjaźnie, potem reaguje wrogością		
	Gwałtownie uchyla się przed dotykiem		
	Moczy się		
	Boi się przebywać w zamkniętych pomieszczeniach		
	Boi się ciemności		
	Unika zajęć wychowania fizycznego		
	Unika sytuacji leżakowania w przedszkolu		
	Nie bierze udziału w wycieczkach		
	Podejmuje zachowania autodestrukcyjne wobec siebie, zwierząt		
	Miewa nagłe zmiany nastroju – od euforii do agresji		
	Prezentuje natrętne, narzucające się zachowania		
	Nie odwzajemnia emocji		
	Odrzuca próby nawiązania bliskości		
	Ma wybuchy wściekłości		
	Nadmiernie skraca dystans fizyczny		
	Demonstruje zachowania seksualne		
	Nie docenia własnych osiągnięć		
	Ma koszmary nocne		
	Ma problemy szkolne		
	Inne.....		
Uwaga! Informacje zachowania należy analizować biorąc pod uwagę całość informacji o rodzinie. Pojedynczych zachowań z listy nie można traktować jako jednoznacznie wskazujących na zaniedbanie			

**MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA WYCHOWAWCÓW
I PRACOWNIKÓW PLACÓWKI WIELOFUNKCYJNEJ PLACÓWCE POMOCY
RODZINIE W SZCZECINKU**

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz standardy ochrony małoletnich obowiązujące w naszym ośrodku?		
2.	Czy uważasz, że potrafisz rozpoznać syndromy krzywdzenia wychowanka?		
3.	Czy wiesz w jaki sposób zareagować na symptomy krzywdzenia wychowanka?		
4.	Czy zaobserwowałeś naruszenie zasad określonych w Standardach oraz w pozostałych regulaminach i procedurach przez innego pracownika?		
5.	Czy jakieś działanie związane z przyjęciem Standardów jest odbierane jako trudne lub niechętnie podchodzisz do jego realizacji z innych powodów?		
6.	Czy masz uwagi/sugestie/ przemyślenia związane z funkcjonowaniem „Standardów ochrony małoletnich”		

JEŚLI NA PYTANIE 4,5 LUB 6 W ANKIECIE MORITORING STANDARDÓW ODPOWIEDZIAŁEŚ TAK

NAPISZ: Jakie zasady zostały naruszone?

NAPISZ: Jakie działania sprawiają trudność lub niechętnie je realizujesz i dlaczego?

NAPISZ: Czy masz jakieś sugestie lub propozycje poprawy obowiązujących standardów?

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA MAŁOLETNIICH
WIELOFUNKCYJNEJ PLACÓWCE POMOCY RODZINIE W SZCZECINKU

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz standardy ochrony nieletnich obowiązujące w naszej placówce?		
2.	Czy w sytuacji doświadczenia przemocy lub krzywdy wiesz do kogo możesz się zwrócić, aby uzyskać pomoc?		
3.	Czy doświadczyłeś przemocy lub krzywdy? Jeśli tak, to czy znalazł się ktoś, kto pomógł Ci i udzielił pomocy?		
4.	Czy byłeś świadkiem, gdy stosowano agresję/przemoc wobec kogoś innego? (Jeżeli tak, opisz poniżej tabeli jak zareagowałeś/zareagowałaś?)		
5.	Czy w Twojej grupie istnieje problem przemocy lub agresji?		

JEŚLI NA PYTANIE 4 W ANKIECIE MORITORING STANDARDÓW
ODPOWIEDZIAŁEŚ TAK

NAPISZ: Jak zareagowałeś ?

.....
miejsowość, data

OŚWIADCZENIE RODZICA/ OPIEKUNA PRAWNEGO MAŁOLETNIEGO
O ZAPOZNANIU SIĘ Z OBOWIĄZUJĄCYMI STANDARDAMI OCHRONY
MAŁOLETNIICH W WIELOFUNKCYJNEJ PLACÓWCE POMOCY RODZINIE
W SZCZECINKU

Ja,
oświadczam, że zapoznałam/em się ze „Standardami ochrony małoletnich” stosowanymi
w Wielofunkcyjnej Placówce Pomocy Rodzinie w Szczecinku.

.....
Podpis

